2013

IĞDIR

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

IĞDIR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar

Mehmet GELEN

İş ve Meslek Danışmanı

Suat ÖZBEY

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Iğdır İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum

Iğdır Valisi

Ahmet PEK

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 277 işyeri tespit edilmiş ve 256 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet AYDIN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... **i**
ÖNSÖZ ..... **ii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **iv**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **vi**
KISALTMALAR ..... **viii**
YÖNETİCİ ÖZETİ **1**
GİRİŞ **7**
BİRİNCİ BÖLÜM **8**
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **8**
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN **8**
EKONOMİK VERİLER 8
NÜFUS GÖSTERGELERİ 15
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 19
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 20
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 30
İKİNCİ BÖLÜM **46**
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış. **54**
AMAÇ VE YÖNTEM ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** 54
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** 56
AÇIK İŞLER ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** 65
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** 73
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** 79
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 81
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 82
SONUÇ 83
KAYNAKÇA **83**
EKLER **88**
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 88
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 91
Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar 91
Ek 2 c: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 93
Ek 2 : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 94
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 95
Ek 4- Ek Tablolar 9605

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1: Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TRA2, % 8

Tablo-2: Kişi Başına GSKD 11

Tablo -3: Kamu İstihdam Yatırımları, Iğdır, 2012 12

Tablo-4: Kurulan, Kapanan İşyerleri 14

Tablo-5: Yıllara ve yerleşim yerine göre nüfus, Iğdır 15

Tablo-6: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus, Iğdır, 2012 15

Tablo-7 Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Iğdır, 2012 17

Tablo-8: Yıllara Göre Net Göç ve Net Göç Hızı, Iğdır 18

Tablo-9: Iğdır İline İlişkin Göç Verileri,2012 19

Tablo-10: Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, Iğdır, 2012-2013 19

Tablo-11: Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, Iğdır, 2012-2013 19

Tablo-12: Genel, Mesleki Ve Teknik Ortaöğretime Göre Kayıtlı Öğrenci Sayısı, Iğdır, 2012-2013 20

Tablo-13: (TEMEL TABLO-1) Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar Ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu 21

Tablo-14: Eğitim Durumuna Göre Başvurular,2012 30

Tablo-15: İlde Ve Türkiye'de İŞKUR'a Başvuruda Bulunanların Ağırlıkta Olduğu İlk 20 Meslek, 2012 31

Tablo-16: En Fazla Kayıtlı İşsizin Olduğu İlk 20 Meslek, 2012 33

Tablo-17: eğitim durumlarına göre kayıtlı işsizler,Iğdır,2012 35

Tablo-18: En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Meslek, 2012 36

Tablo-19: Eğitim Durumlarına Göre Iğdır İlinde İşe Yerleştirmeler, Iğdır, 2012 40

Tablo-20: En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek, 2012 41

Tablo-21: İşsizlik Ödeneği Alanların Eğitim Durumlarına Göre Başvuruları, Iğdır, 2012 44

Tablo-22: 2012 Yılı İçerisinde İşsizlik Ödeneği Hak Edenlerin Durumları 44

Tablo-23: Kurs türlerine göre işgücü yetiştirme kursları, 2012, Iğdır 45

Tablo 24: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012) 47

Tablo-25: Iğdır İşyerlerinin İşyeri Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımı, 2013/I, % 48

Tablo-26: Sektörlere Göre Çalışanlar, Iğdır, 2013/I, % 50

Tablo-27: Sektörlere ve Cinsiyete göre Çalışanların Ağırlıkları, 2013/I, % 52

Tablo-28: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Iğdır, 2013/I, % 53

Tablo-29: çalışanların en fazla çalıştıkları Mesleklere ve Cinsiyetine Göre Dağılımı, 2013/I,% 54

Tablo-30: Açık İş Veren İşyeri Dağılımı 55

Tablo-31: Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı 56

Tablo-32: Meslek Gruplarına Göre Açık İşler 58

Tablo-33: Açık İşlerin En Fazla Olduğu İlk 20 Meslek 59

Tablo-34: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çektiklerini Bildiren İşyerleri, 2013/I 62
Tablo-35: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Grupları 64
Tablo-36: Temininde Güçlük Çekilen İlk 20 Meslek 66
Tablo-37: Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi 68
Tablo-38: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi 69
Tablo-39: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek, 2013/I, Iğdır 70
Tablo-40: En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 71

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik-1: Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, Düzey 2, TRA2 9

Grafik-2: Sektörlerin GSKD İçindeki Payları, 2010, % 10

Grafik-3: Sektörlerin Yıllara Göre GSKD İçindeki Payları, % 10

Grafik-4: Kişi Başına GSKD, Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranı, % 11

Grafik-5: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, Iğdır, 2012, % 12

Grafik-6: Kamu Yatırımlarının Dağılımı, 2012, % 13

Grafik-7: Kurulan- Kapanan İşyerleri 14

Grafik-8: Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, Iğdır, 2012, % 16

Grafik-9: Cinsiyete Göre Yaş Bağımlılık oranı, 2012, Iğdır, % 16

Grafik-10: 2009-2012 Yaş Bağımlılık Oranı, Iğdır, % 17

Grafik-11: Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, 2012, % 18

Grafik-12: TRA2 Bölgesi, Kurumsal Olmayan Nüfusun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı 22

Grafik-13: TRA2 Bölgesi, Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Ve Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranı, %, 2004-2012 22

Grafik-14: TRA2 Bölgesi, Eğitim Durumuna Ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı, %, 2012 23

Grafik-15: TRA2 Bölgesi, Geniş Yaş Grubuna Ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı %, 2012 23

Grafik-16: TRA2 Bölgesi Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı, 2004-2012,% 24

Grafik-17: TRA2 Bölgesi, Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı, 2012, % 24

Grafik-18: TRA2 Bölgesi, Geniş Yaş Grubuna Ve Cinsiyete Grubuna Göre İşsizlik Oranları, 2012,% 25

Grafik-19: TRA2 Bölgesi, Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, 2004-2012, %. 25

Grafik-20 : TRA2 Bölgesi, Yıllara ve Sektörlere Göre İstihdam Oranı, % 26

Grafik-21: TRA2 Bölgesi, İstihdam Edilenlerin Yıllar Ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu, 2012,% 26

Grafik-22: TRA2 Bölgesi, Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler, 2012, % 27

Grafik-23: TRA2 Bölgesi, Eğitim durumuna ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, %, 2012 28

Grafik-24: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, 2012, % 28

Grafik-25: TRA2 Bölgesi, İşgücüne Dahil Olmayanların, Cinsiyete ve İşgücüne Dahil Olmama Nedenlerine Göre Oranları, 2012, % 29

Grafik-26: İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Ve Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, 2012, % 29

Grafik-27: İŞKUR'a Yapılan Başvuruların Bir Önceki Yıla Göre Değişimi, Iğdır, 2008-2012, % 30

Grafik-28: Iğdır İlinde Bir Önceki Yıla Göre Kayıtlı İşsiz Oranlarının Değişimi, % 32

Grafik-29: Iğdır İlinde Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012,% 34

Grafik-30: Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsizler, 2012, % 34

Grafik-31: Açık İşlerin Yıllara Göre Değişim Oranı, 2012, % 35

Grafik-32: Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, 2012, % 37
Grafik-33: İktisadi Faaliyete Göre Açık İşler, Iğdır, 2012, % 38
Grafik-34: Sosyal Durumlarına Göre Açık İşler, 2012,% 39
Grafik-35: Iğdır İli İşe Yerleştirme Oranları, 2008-2012, % 39
Grafik-36: Sosyal Durumlarına Göre İşe Yerleştirme, 2012, % 40
Grafik-37: İşe Yerleştirmelerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2012, % 42
Grafik-38: Sektörlere Göre İşe Yerleştirme, 2012, % 43
Grafik-39: İşyeri Büyüklüklerinin Iğdır ili ve Türkiye Geneli Karşılaştırılması, 2013/I, % 49
Grafik-40: Çalışan Sayılarının Sektörel Dağılımı, 2013/I, % 51
Grafik-41: Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Ağırlıkları, 2013/I , % 53
Grafik-42: Meslek Gruplarına ve cinsiyete Göre Çalışanların Ağırlıkları, Iğdır, 2013/I ,% 54
Grafik-43: Iğdır İli ve Türkiye Geneli Açık İş Oranı, 2013/I, % 57
Grafik-44: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, 2013/I, % 58
Grafik-45: Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı, 2013/I, % 60
Grafik-46: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler, 2013/I, % 60
Grafik-47: Açık İşlerin Temin Edilme Yolları, 2013/I, % 61
Grafik-48: Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısının Sektörel Dağılımı, 2013/I, % 63
Grafik-49: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Grupları, 2013/I, % 65
Grafik-50: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, 2013/I, % 67

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. **:** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TRA2 BÖLGESİ: Kars, Ağrı, Iğdır, Ardahan

YÖNETİCİ ÖZETİ

Iğdır ilinin içerisinde yer aldığı TRA2 bölgesinde genel ekonomik duruma bakıldığında, sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) 2010 yılı için ilk sırada %60,8'lik bir oranla hizmetler sektöründe gelmekte, bu sektörü sırasıyla tarım ve sanayi sektörleri takip etmektedir. Bölge içinde tarım sektörünün ağırlığı GSKD içinde düşük ağırlığa sahip olmasına rağmen %26,6 ile Türkiye genelindeki tarımın %8,5'lik payının üç katından daha fazladır. Bu da TRA2 Bölgesinin bir tarım bölgesi olduğunu göstermektedir.

Bölgede kişi başına GSKD, yıllar itibariyle genellikle arttığı gözlenmektedir. Ancak 2008-2009 yılları arasında, TRA2 Bölgesi için ₺ cinsinden kişi başına GSKD artış göstermeye devam ederken, ülke genelinde az da olsa düştüğü görülmektedir. Söz konusu bu yıllar arasında görülen kişi başına GSKD'deki genel düşüşte küresel ekonomik krizin beraberinde getirdiği işsizlik önemli rol oynamıştır. Burada gözden kaçmayan bir nokta, ülke genelinde kişi başına GSKD'deki ₺ cinsinden düşüşün gözlendiği söz konusu 2008-2009 yılları arasında TRA2 Bölgesi için, kişi başına GSKD'deki artışın devam etmesidir. Kişi başına üretilen mal veya hizmette bu artışın korunmasında, Bölgenin ülke geneline GSKD'deki katkısının en fazla olduğu tarımsal faaliyetlerinin etkisi şüphesiz göz ardı edilmemelidir.

Bölgede kişi başına GSKD artışı Türkiye'ye oranla 2004-2010 yılları arasında daha hızlı artarken, bölge içinde kişi başına GSKD 2010 yılı için 6.090 ₺ ile, bu rakam Türkiye geneli 12.020 ₺ değerinden daha düşük kalmaktadır.

Kamu yatırımlarında Iğdır ilinde kişi başına istihdam maliyeti en fazla olan sektör madencilik görülürken, kişi başına istihdam maliyeti en az olan sektör ise imalat sektörü olduğu görülür. Kamu yatırımlarında kişi başına istihdam maliyeti, Türkiye geneli maliyetlere de bakıldığında Ağrı ve Batman illerinden sonra Iğdır ili kişi başına 69.757 ₺ maliyet ile en az maliyetli il olarak karşımıza çıkmaktadır.

2012 yılı için Iğdır iline yapılan Kamu yatırımlarında % 56,2'lik bir oranla Eğitim sektörünün ilk sırada yer almaktadır. Son yıllarda Iğdır Üniversitesi'nin geliştirilmesi çalışmalarının, bu oranın yükselmesinde katkısı olduğu söylenebilir. Turizm ve imalat sektörlerinde Kalkınma Bakanlığı, kamu yatırımlarının illere göre sektörel dağılımı raporunda, Iğdır ili için herhangi bir yatırım yapılmamış görünmektedir. Enerji sektöründe de il için yapılan kamu yatırımının toplam yatırım içinde çok az bir değerde olduğu görülmektedir. Diğer yandan ulaştırma-Haberleşme sektöründe Iğdır iline yapılan kamu yatırım oranı, ülke geneli oranının üçte birinden daha düşük kalmaktadır.

Iğdır ilinde 2011 yılında kapanan işyeri sayısı 147 iken, 2012 yılında kapanan işyeri sayısı 655 olarak görülmektedir. Ülke geneli için ise 2011 yılında kapanan işyeri sayısı 5.261 iken, 2012 yılında kapanan işyeri sayısı 5.874 tür. Iğdır ilinde bir önceki yıla göre kapanan işyeri sayısına bakıldığında, Ülke genelinde bir önceki yıla oranla kapanan işyeri sayısındaki değişime göre oldukça yüksek olduğu görülür.

Iğdır ilinin demografik özelliklerine bakıldığında, 2012 yılı itibariyle, ilin toplam nüfusu 190.409 kişidir. Bunun 98.537'i erkek, 91.872'si de kadınlardan oluşmaktadır. Iğdır ilinde 0-14 yaş grubunun 2009-2012 yılları arasında toplam nüfus içindeki payının sürekli olarak azaldığı

görülmektedir. Bunu yanı sıra 65+ yaş grubunun toplam nüfus içindeki payında yıllara göre sürekli artış gözlenmektedir. Bu durum il nüfusunun giderek yaşlandığını göstermektedir. Dört yılın verileri dikkate alındığında Iğdır ilinde çalışma çağındaki nüfus oranının sürekli arttığı da gözlenmektedir.

0-14 yaş grubu nüfusunda 2009-2012 yılları arasında gözlenen düşüş, çocuk bağımlılık oranının düşmesinde etkilidir. Benzer şekilde yaşlı nüfusunda yıllar itibariyle gözlenen artış yaşlı bağımlılık oranının yükselmesinde etkili olmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasında 15-64 yaş grubunu yıllar itibariyle sayısal olarak besleyen 0-14 yaş grubu nüfusta, yıllar itibariyle doğum oranındaki düşüşten kaynaklı azalma olduğu düşünülebilir. Yaşlı bağımlılık oranının yıllar itibariyle artmasının, ilin GSKD'sine olumsuz etki yaratacağı düşünüldüğünde, bu durumu engellemeye dönük olarak, Iğdır ili için doğurganlık oranını düzenleyici aile planlaması uygulamalarına yer verilmesi gerektiği düşünülebilir.

Iğdır ili, okuma-yazma bilmeyen nüfus içinde, kadın nüfusunun, okuma-yazma bilmeyen erkek nüfusunun 4 katından fazla olmakta ve eğitim seviyesi ilerledikçe, kadın nüfusu sürekli erkek nüfusundan daha düşük sayılarla seyir göstermektedir. Iğdır ilinde okuma-yazma bilmeyen nüfus, ülke geneli okuma-yazma bilmeyen nüfusun 2 katından fazladır. Ayrıca il nüfusu eğitim seviyesi yükseldikçe, ülke ortalaması altında kalmaktadır. Bu anlamda 2012 yılı, il için eğitim sektörüne yapılan kamu yatırımlarının % 56,2'lik bir oranla ilk sıraya taşınmasının yerinde bir yatırım olduğu görülmektedir.

Net göç hızının 2009 yılında her bin kişi için 15,18 ile tavan yaptığı görülmektedir. 2010 ve 2011 yıllarında net göç hızı düşerken, 2012 yılında her bin kişi için 11,5 ile tekrar yükseldiği görülmektedir. İlin verdiği göçün 2009 yılında artması küresel ekonomik krizden kaynaklı işsizliğin sebep olduğu söylenebilir. 2012 yılı göç hızının tekrar yükselmesinde ise, yıl içinde kapanan 655 tane işyerinin etkisi vardır. 2012 yılında kapanan 655 adet işyeri sayısının bir önceki yıl içinde kapanan işyeri sayısının 4 katından fazla olduğu görülmektedir. Iğdır ilinin en fazla göç aldığı/verdiği illerin başında, iş olanakları bakımından zengin il olan İstanbul ilidir.

İlde brüt ve net okullaşma oranlarında, ilkokul ve ortaokul seviyesinde kadın oranı erkek oranından düşük iken, genel ortaöğretim ve mesleki teknik ortaöğretimde, kadınların okullaşma oranının erkek okullaşma oranından yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında, eğitim seviyesi ortaöğretim seviyesine geldiğinde, erkeklerin iş hayatına atılması etkili olmuştur. Nitekim ortaöğretime kayıtlı erkek sayısının kadın sayısından düşük olduğu görülmektedir.

İşgücü arzına ilişkin mevcut veriler büyük ağırlıkla TRA2 bölgesini kapsamaktadır. TRA2 bölgesinde 2012 yılı geniş yaş grubu (15-55+ yaş) kurumsal olmayan nüfus için, erkek işgücüne katılım oranı %75,3 iken, kadın işgücüne katılım oranı ise %33,7 olduğu görülmektedir. Kadın nüfusunda işgücüne katılım oranının ciddi bir şekilde arttığı eğitim seviyesinin yükseköğretim olmaktadır. Bu anlamda kadın istihdamının desteklenmesi ve kadının işgücüne katılım oranının arttırılmasında yükseköğretime teşvik önemli görülmektedir.

Erkek nüfusunda, genel olarak eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranının arttığı görülmektedir. Okuma yazma bilmeyen ve lise altı kadın nüfusunda işgücüne katılım oranının lise ve dengi meslek okulu eğitim seviyesindeki kadın nüfusun işgücüne katılım oranından yüksek olması

dikkat çekmektedir. Bu durumun sebebi, özellikle nitelik gerektirmeyen, bedensel işlerde, okuma yazma bilmeyen ve lise altı eğitim seviyesindeki kadınların tercih etmesi/edilmesi düşünülebilir.

Genel olarak TRA2 Bölgesi'nde eğitim seviyesi arttıkça işsizlik oranının da arttığı görülmektedir. Bu durumun oluşmasında, eğitim seviyesi arttıkça bireylerin iş konusundan seçici davranmasının etkili düşünülebilir. Dikkat çekici bir diğer husus 2012 yılı yükseköğretim seviyesindeki kadın nüfusunda işgücüne katılım oranı % 67,8 ile tavan yaparken, aynı yıl işsizlik oranlarına bakıldığında kadın nüfusunda işsizlik oranlarının yükseköğretim seviyesinde % 15,9 ile yine tavan yapmasıdır.

TRA2 Bölgesinde, en yüksek işsizlik oranı 15-24 yaş grubu genç nüfusta olduğu görülmektedir. 15-19 yaş ve 55+ yaş grubundaki kadın nüfusunda işsizlik oranının % 0 çıkması dikkat çekicidir. Bu durumun oluşmasında 15-19 yaş grubunun okul çağında olması sebebiyle işgücüne dahil olmaması; 55+ yaş grubundaki kadın nüfusunun fiziksel ve bedensel olarak çalışmak için yeterli olmaması düşünülebilir.

TRA2 Bölgesinde, Yıllar itibariyle kadın istihdam oranı, sürekli olarak erkek istihdam oranından düşük kalmıştır. Yıllar itibariyle TRA2 Bölgesinde kadın istihdam oranı ise genel olarak artmıştır. Ancak bu oranın erkek istihdam oranına göre yeterli olmadığı görülmektedir.

TRA2 Bölgesi için yıllara ve sektörlere göre istihdam oranlarına bakıldığında, her yıl için en yüksek istihdam oranının tarım sektöründe olduğu net bir şekilde görülmektedir. Kadınların özellikle, ücretsiz aile işçisi olarak tarım sektöründe yüksek bir oranda yer aldığı görülmektedir. 2006 yılında tarım sektöründeki istihdam, hizmet sektörüne doğru kaymıştır. Sözgelimi 2005 yılında istihdam edilen her 100 kişiden 61'i tarım sektöründe istihdam edilmişken, 2006 yılında her 100 kişiden 58'e düşmüştür. Buna karşılık 2005 yılı için istihdam edilen her 100 kişiden 33'ü hizmet sektöründe iken, 2006 yılında her 100 kişiden 37'ye çıkmıştır. Tersi bir durum 2008 yılında gözlenmektedir. İstihdam edilen her 100 kişiden 70'inin tarım sektöründe görüldüğü 2008 yılında, hizmetler sektöründe bu oran her 100 kişiden 25; sanayi sektöründe ise her 100 kişiden 5 kişi şeklinde gözlenmektedir

Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlılık bakımından istihdam edilenlere bakıldığında, TRA2 Bölgesinde eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtlılık oranının da arttığı görülmektedir. Sözgelimi okuma yazma bilmeyen erkek nüfusta istihdam edilen her 100 kişiden 6 kişi kayıtlı iken, lise altı düzeyinde her 100 kişiden 25'e, lise ve dengi meslek okulu düzeyinde her 100 kişiden 59'a, yükseköğretim düzeyinde ise her 100 kişiden 96'ya çıkmaktadır. İstihdam edilen ve okuma yazma bilmeyen kadınların tamamına yakını kayıtsız çalışırken, kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam edilen her 100 kadın için kayıtlı kadın sayısının arttığı, yükseköğretim düzeyinde tamamına yakınının kayıtlı olduğu gözlenmektedir. İstihdam edilen toplam nüfus içinde kayıtlılık oranı erkek nüfusta her yüz kişi için 37 kişi iken, kadın nüfusta ise her 100 kişiden 16 kişide kalmaktadır. Sonuç olarak TRA2 Bölgesinde istihdam edilen nüfusun eğitim seviyesi yükseldikçe istihdama daha bilinçli katıldığı gözlenmekte, bölgede eğitim düzeyinin erkek nüfusa göre daha düşük olduğu bilinen kadın nüfusunun, istihdamda kayıtlılık oranında erkek nüfusa göre daha düşük kaldığı görülmektedir.

TRA2 Bölgesinde, işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında, işgücüne dahil olmayan her 100 kadından 65'inin ev işleriyle meşgul nedeninden dolayı işgücüne dahil olmadığı göze çarpmaktadır. Erkek nüfusta ise işgücüne dahil olmamanın ilk nedeninin % 40 ile eğitim-öğretim olduğu görülmektedir. Ev işleriyle meşguliyetten kaynaklı işgücüne katılmama oranının oldukça

yüksek olduğu kadın nüfusu, toplam nüfusun oranı üzerinde de etki ederek, toplam nüfusta işgücüne dahil olmamanın en büyük nedeni olarak, % 47'lik bir oranla ev işleriyle meşgul nedenini karşımıza çıkarmaktadır.

Eğitim durumuna ve işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında, yükseköğretim düzeyinde işgücüne dahil olmayan her 100 kişiden 30'ü ev işleriyle meşgul nedeninden, 20'si eğitim öğretim nedeninden dolayı işgücüne dahil olmamaktadır. Yükseköğretim düzeyinde her 100 kişiden 10'nun iş arama ümidi yok, 10'u iş aramayıp çalışmaya hazır, 10'u ailevi ve kişisel nedenlerden dolayı işgücüne dahil olmaması dikkat çekmektedir. Özellikle yükseköğretim düzeyinde iş bulma ümidi olmayan ve iş aramayıp çalışmaya hazır kesimin iş arama becerileri, iş arama kanalları gibi konularda bilgi sahibi olması gerek bölge, gerekse ülke açısından büyük önem taşımaktadır. Lise ve dengi meslek okulu düzeyinde işgücüne dahil olmayan her 100 kişinin 35'i ev işleriyle meşgul nedeninden dolayı, işgücüne katılmazken, okuma yazma bilmeyen düzeyinde işgücüne dahil olmayanlardan her 100 kişiden 46 kişinin özürlü yaşlı veya hasta nedeninden dolayı işgücüne dahil olmadığı görülmektedir.

Bir önceki yıla göre İŞKUR'a yapılan başvuru sayısında en fazla değişim kadın başvurularında % 600 civarında artarak 2009 yılında görülmektedir. Genel olarak bir önceki yıla göre İŞKUR'a başvuruların arttığının gözlendiği 2009 yılında görülen küresel ekonomik krizin en çok kadınlar üzerinde etkili olduğu açıktır. İŞKUR'a yapılan başvuruların 2012 yılında bir önceki yıla göre % 100'den fazla tekrar artması, İŞKUR'da uygulanan TYP programlarının ve kursların sayısındaki artışın etkisi vardır.

Eğitim durumuna göre İŞKUR'a 2012 yılında yapılan başvurular incelendiğinde her eğitim seviyesinde de genel olarak erkeklerin daha yüksek sayıda başvuruda bulunduğu görülmektedir. Toplam başvuru sayıları toplandığında ise ortaöğretim altı başvuru toplamı 4091 çıkarken, ortaöğretim ve ortaöğretim üstü başvuru toplamının 2.141 çıktığı görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında, ortaöğretim altı eğitim seviyesinde başvuranların eğitim seviyesinin ve diğer eğitim seviyesindeki bireylere göre iş arama becerilerinin daha düşük olması, İŞKUR bünyesinde açılan TYP programlarının, kursların ortaöğretim altı bireylerce daha çok tercih edilmesi gibi etkenler rol oynamaktadır. İŞKUR'a başvuru alınan ilk mesleğin Beden İşçisi(genel) olması, bunu sonucu desteklemektedir.

2013 yılı ilk üç çeyreği (ocak-eylül) verilerine bakıldığında İŞKUR'a yapılan başvuru toplamının 4548 olduğu görülmektedir. Bu sayının 2013 yılı sonunda, 2012 yılı 6.232 olan toplam başvuru sayısı civarında olacağını tahmin etmek mümkündür. Dikkat çekici bir nokta da 2012 yılında İŞKUR'a başvuran ön lisans düzeyindeki kadın ve erkek başvuran sayısındaki değişimdir. 2012 yılında İŞKUR'a ön lisans düzeyinde başvuran erkek sayısı 188 kişi ile aynı eğitim seviyesinde başvuran 178 kişilik kadın sayısından yüksek iken, 2013 yılı ilk üç çeyreğinde İŞKUR'a ön lisans düzeyinde başvuran erkek sayısı 150 iken, aynı eğitim seviyesinde İŞKUR'a başvuran kadın sayısı 170 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumun oluşmasında işbaşı eğitim programlarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Iğdır ili için İŞKUR'a en fazla başvurusu alınan meslekler arasında, beden işçisi(genel), büro memuru(genel), beden işçisi(temizlik), şoför(yük taşıma), beden işçisi(inşaat) güvenlik görevlisi(silahlı), muhasebeci, sıhhi tesisatçı, elektrikçi (diğer), çocuk gelişim elemanı, kalorifer ateşçisi (katı ve sıvı yakıt), veri giriş kontrol işletmeni meslekleri görülmektedir.

2012 yılı İŞKUR'a başvurusu alınan ilk 20 meslek arasında yer almazken, 2013 yılının ilk üç çeyreğinde İŞKUR'a başvurusu alınan ilk 20 meslek arasında Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili), Ön Muhasebeci, Tır-Çekici Şoförü, İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina, Pazarlamacı mesleklerinin olduğu görülmektedir. Bu mesleklerden Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) mesleğinde Iğdır ilinde açılan taleplere başvuruda bulunanların çoğu işverence meslekte yeterli görülmemiş, bunun ardından bu meslekte istihdam garantili kurslarla ihtiyaç karşılanmaya çalışılmıştır.

Tır-Çekici Şoförü mesleğinde başvuru sayısının ilk 20 meslek arasına girmesinde, önceki yıllarda bu meslekte çalışanların, yeni uygulamalarla kendilerinden istenen SRC belgelerine sahip olamamaları, bunun sonucunda da işsiz kalarak İŞKUR'a başvurmaları etkili olmuştur.

2013 yılının ilk üç çeyreğinde, Iğdır'da açık işlerin en fazla olduğu mesleklere bakıldığında, ilk 10 mesleğin sırasıyla Tır-Çekici Şoförü, Ön Muhasebeci, Unlu Mamüller Paketleme İşçisi, Satış Temsilcisi / Plasiyer, İş Makineleri Operatörü, Pazarlamacı, Garson (Servis Elemanı), Mobilya Montaj İşçisi, Biyolog, Betonarme Demircisi olduğu ancak bu taleplerin çoğu işverenlere yönlendirilenlerin, işverenlerce gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman olarak bulunmaması nedeniyle talep yoluyla karşılanamamıştır.

Sosyal durumlarına göre açık işlere bakıldığında, Iğdır ilinde 2012 yılına ait normal açık işlerin Iğdır ili toplam açık iş içindeki oranı % 97,9 iken, Türkiye geneli için bu oran % 87,6 olarak görülmektedir. Eski Hükümlü-TMY(Terörle Mücadelede Yaralanan) açık işlerin Iğdır ve Türkiye için % 0,1 ile aynı oranda görülürken, engelli açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki %sinde Iğdır ili, Türkiye ortalamasının oldukça altında kalmaktadır. 2013 yılı ilk üç çeyreği verileri incelendiğinde, Eski Hükümlü-TMY(Terörle Mücadelede Yaralanan) açık işlerin toplam açık işler içindeki oranı, Iğdır ve Türkiye için % 0,1 aynı kalırken, Türkiye geneli engelli açık işlerin toplam açık işler içindeki oranı % 8,5'e düştüğü, Iğdır ilinde ise % 5,5'e yükseldiği görülmektedir. Iğdır ilinde engelli açık işlerin oranının artmasında, 2013 yılı içinde özel işverenlere gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinde zorunlu istihdam konusunda işverenlerin bilgilendirilmesi etkili olmuştur.

Yıllar itibariyle kadınlarda, erkeklere göre işe yerleştirme oranının oldukça düşük olması göze çarpmaktadır. Bir önceki yıla göre 2009 yılında erkek işe yerleştirme oranının % 79'dan % 89'a yükseldiği, kadın İşe yerleştirme oranın ise % 21'den % 11'e düştüğü gözlenmektedir. Kadın işe yerleştirme oranının 2009 yılında daha fazla düşmesinde küresel ekonomik krizin beraberinde getirdiği işsizlik sorununun, daha çok kadınlar üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. 2010 yılı kadın ve erkek işe yerleştirme oranlarının, 2008 yılı ile aynı oranlarla devam ettiği görülmektedir. Yılara göre kadın işe yerleştirme oranının en yüksek olduğu yıl % 26 ile 2012 yılı olmuştur. 2013 yılı ocak-eylül dönemi verilerine bakıldığında, kadın işe yerleştirme oranının % 38,2 ye kadar yükseldiği görülmektedir. Bu durum son yıllarda kadın istihdamı konusunda gösterilen hassasiyetin artmasının bir sonucudur.

2012 yılı en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 20 mesleğe bakıldığında Iğdır ili ve Türkiye genelinde sırasıyla beden işçisi (genel) ile beden işçisi (temizlik) mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. 2013 yılı ocak eylül verileri incelendiğinde Türkiye genelinde işe yerleştirmenin yapıldığı ilk 20 meslek arasında ilk iki meslek yerini korurken, Iğdır ili için ikinci sırayı model makineci (dokuma hazır giyim ve ev tekstili) mesleği aldığı gözlenmektedir. Bunun ana nedeni bu meslekte İstihdam Garantili kursların açılması ve bu kursların sonucu gerçekleşen işe yerleştirmelerdir.

2013 Yılı I. Dönem "İşgücü Piyasası Talep Araştırması" 256 işyeri ziyaret edilmiş ve araştırmanın sonuçlarına göre Iğdır' da her 100 işyerinden 25'inde açık iş olduğu ve 2013 yılı içerisinde her 100 işyerinden 67'sinda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Iğdır genelinde 146 açık iş olup açık iş oranı %2,6 ile %4,4 Türkiye'nin altında kalmıştır. Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı % 5,2 ile İmalat sektöründe tespit edilmiştir. İmalat sektörünü %4,0 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti, %3,9' luk açık iş oranı ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü izlemektedir. Iğdır'da açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin başında; tır-çekici şoförü, ön muhasebe, unlu mamüller paketleme işçisi, satış temsilcisi/plasiyer, iş makineleri operatörü, pazarlamacı, garson (servis elemanı), mobilya montaj işçisi, biyolog, betonarme demircisi, inşaat elemanları kalıpçısı (elle), sıvacı, diğer taş kesme ve oyma işçileri, elektrik tesisat ve pano montörü, satış danışmanı, meslekleri olduğu tespit edilmiştir

İşgücü talebinde eğitim düzeyinden ziyade mesleğe ilişkin yeterli bilgi öne çıkmıştır. Açık işler için yaklaşık olarak % 67,2 oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için % 29,1 oranında Genel Lise, yüze 16,3 ile Lisans, % 11,5 ile Meslek Yüksek Okulu eğitimliler talep edilmektedir.

İşverenlerce açık işler için iş arayanlardan talep edilen ek beceriler incelendiğinde ise; % 96'sının mesleğe ilişkin yeterli bilgi, %89'unun iletişim ve ifade yeteneği, %87'sinin fiziki ve bedensel yeterlilik, %79'unun takım çalışması, %68' inin hesap yapabilme, %65'inin sorun çözme, %56'sının bilgisayar destekli çalışma, %39'unun satış ve pazarlama, %31' inin proje tabanlı çalışma, %6'sının yabancı dil becerisi olduğu tespit edilmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin başında tır-çekici şoförü gelmektedir. Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde ve hangi nedenlerden dolayı eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen diğer meslekler; ön muhasebeci, satış temsilcisi/plasiyer, şoför (yolcu taşıma), garson (servis elemanı), pazarlamacı, oto bakım-onarımcısı (oto mekanikeri), otobüs muavini, depo sorumlusu, pişirici (ekmek) şeklindedir.

İşverenlerin % 87,1'i eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamamasını", % 79,9'u "tecrübeli eleman bulunamamasını", % 58.3'ü "meslekte eleman bulunamamasını", % 23,5 'i "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini" ve % 18.4'ü "önerilen ücretin yeterli bulunamamasını" göstermiştir.

GİRİŞ

15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihlerinde Iğdır ilinde İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir. İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın amacı Iğdır ilinde ve tüm ilçelerde işsizliği minimize etmek için işverenlerin işgücü talebini tespit ederek sektörlere göre istihdam politikalarını oluşturmaktır. İşgücü Piyasası Talep Araştırması işgücünün talep açısından ihtiyaç duyulan meslekleri ve bu meslekler için gerek duyulan eğitim ve becerileri tespit ederek arz ve talep arasında denge kurulmasını hedefler. Çünkü; işgücü piyasası doğrultusunda politikalar üreterek ve uygulanan politikalar doğrultusunda arz ve talebi dengede tutarak işsizlik sorununun önüne geçilebilir. Bundan dolayı bu rapor işgücü politikaları için kaynak olabilecek bir çalışmadır.

Yapacağımız bu çalışma 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde işgücü piyasasının genel görünümü hakkında bilgi verip sonra ekonomik veriler, nüfus verileri ve eğitim verileri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınmıştır. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir. İkinci bölümde Iğdır ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenleri içermektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus, istihdam, kayıt dışı istihdam ve işsizlik başlıkları altında toplanmaktadır. Ve Iğdır ilinde alınan açık işler, açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabalarını özetlemektedir. Üçüncü Bölüm ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları hakkında genel bilgiler yer almaktadır. Bu bölümde işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2013 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

EKONOMİK VERİLER

Tablo-1: Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TRA2, %

Yıllar	Tarım	Sanayi	Hizmetler
2004	2,2	0,3	0,6
2005	2,0	0,3	0,6
2006	2,0	0,3	0,6
2007	1,9	0,3	0,6
2008	1,8	0,3	0,6
2009	1,9	0,3	0,6
2010	2,0	0,3	0,7

Kaynak: TÜİK

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, TRA2 Bölgesinde her sene için, tarım sektörünün GSKD içindeki payının, sanayi ve hizmetler sektörünün payları toplamından fazla olduğu net bir şekilde görülmektedir. Hizmetler sektörünün GSKD içindeki payının da her sene için sanayi sektörünün payının iki katı civarında seyir gösterdiği görülmektedir. Sanayi ve hizmetler sektörlerinde, bölgesel paylar arasında yıllar itibariyle ciddi anlamda değişme olmadığı gözlenirken, tarım sektörünün GSKD içindeki payının ise bu iki sektöre nazaran yıllar itibariyle daha önemli iniş-çıkışlar gösterdiği açık bir şekilde gözlenmektedir.

Tablodaki değerlere göre TRA2 Bölgesinin üretilen mal veya hizmette, ülkeye en önemli katkısının tarım sektöründe olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Sanayi ve hizmetler sektörlerine göre tarım sektörünün paylarında daha belirgin değişim gözlenmesi ise, TRA2 Bölgesinde modern tarımın az gelişmiş olması ve bu sektörün stabil olmayan mevsimsel ve iklimsel parametrelerden kaynaklı olduğu söylenebilir.

Grafik-1: Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, Düzey 2, TRA2

Kaynak: TÜİK

TRA2 Bölgesi için sektörlerin GSKD içindeki paylarının yıllara göre dağılımını veren yukarıdaki grafik incelendiğinde, GSKD içindeki en yüksek payın her sene için hizmetler sektörüne ait olduğu, tarım sektörü de ikinci yüksek paya sahip sektör olarak bunu takip ettiği görülmektedir. TRA2 Bölgesi içinde sanayi sektörü, her yıl için en düşük paya sahip sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yıllara göre seyir göz önüne alındığında ise tarım sektörünün payının düştüğü yıllarda, hizmetler sektörünün payının arttığı; tarım sektörünün payının arttığı yıllarda ise, hizmetler sektörünün payının azaldığı göze çarpmaktadır. Bu durum ise bölge içinde üretilen mal veya hizmetler için tarım ve hizmetler sektörlerinin birbirlerinden ters orantılı olarak etkilendiği sonucunu doğurmaktadır. Tablo-1 deki veriler dikkate alınarak, ülkeye katkısında tarım sektörünün en yüksek paya sahip olduğu gözlenen TRA2 Bölgesi için ayrıca, hizmetler sektörü oranının genel olarak artığı Grafik-1'den açıkça görülmektedir. Bölgede hizmetler sektöründe sürecek oransal artışın, tarım sektöründeki oransal düşüşe neden olacağını akla getirmektedir. Bu ise üretimin tarım sektöründen hizmetler sektörüne doğru yer değiştirdiği anlamı taşımaktadır. Bu bağlamda, TRA2 Bölgesi için yapılabilecek tarımsal yatırımın, verimliliği arttırıcı, modern, intansif tarım metodlarına dönük yapılması gerektiği sonucu çıkmaktadır.

Grafik-2: Sektörlerin GSKD İçindeki Payları, 2010, %

Kaynak: TÜİK

Grafik incelendiğinde TRA2 bölgesinde tarım sektörünün GSKD içindeki payı yüzde 26,6 iken Türkiye geneli tarım sektörünün oranı yüzde 8,5'tir. Hizmetler sektörünün oranı Türkiye ortalamasına yakın sayılabilirken, sanayi sektörünün oranı Türkiye oranına göre oldukça düşük görülmektedir. Bu oranlara göre TRA2 bölgesinin önemli bir tarım bölgesi olduğu görülmekte, sanayi sektörü için de teşvik ve yatırımlara açık bir bölge olarak karşımıza çıkmaktadır. Yıllara ve sektörlere göre istihdam oranlarını veren Grafik-20 verilerine bakıldığında da TRA2 Bölgesinde, her yıl için istihdam oranının en yüksek olduğu sektörün tarım sektörü olduğu görülmektedir.

Grafik-3: Sektörlerin Yıllara Göre GSKD İçindeki Payları, %

Kaynak: TÜİK

Yıllara göre sektörlerin GSKD içindeki oranlarını gösteren yukarıdaki grafikten, sanayi ve hizmetler sektörlerinde seyrin, TRA2 ve Türkiye için birbirine benzer olduğu görülmektedir. Ancak tarım sektörü için bakıldığında durumun farklı olduğu göze çarpmaktadır. Türkiye geneli için yıllar itibariyle tarım sektöründe önemli oransal değişim gözlenmezken, TRA2 bölgesi için bu sektörün GSKD içindeki payında parabolik bir düşüş gözlenmektedir. Grafik-3' ten de anlaşılacağı üzere TRA2 Bölgesinde GSKD, yıllar içinde tarım sektöründen diğer sektörlere doğru hareket ettiği görülmektedir.

Tablo-2: Kişi Başına GSKD

TRA2 (Kars, Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
Yıllar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL ₺	2.933	3.379	3.834	4.125	4.613	5.026	6.090
USD $	2.048	2.507	2.661	3.174	3.601	3.254	4.055
TÜRKİYE							
TL ₺	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020	12.000	13.406
USD $	5.103	6.187	6.686	8.267	9.384	7.769	8.926

Kaynak: TÜİK

Tablodaki veriler dikkate alındığında, kişi başına GSKD, yıllar itibariyle genellikle arttığı gözlenmektedir. Ancak 2008-2009 yılları arasında, TRA2 Bölgesi için ₺ cinsinden kişi başına GSKD artış göstermeye devam ederken, ülke genelinde az da olsa 12.020 ₺'den 12,000 ₺'ye düştüğü görülmektedir. Aynı yıllar arasında $ cinsinden kişi başına GSKD'nin, TRA2 Bölgesi için 3.601 $'dan 3.254 $ 'a düşmesi söz konu iken, ülke geneli için 9.384 $ değerinden 7.769 $ değerine düşüşü söz konusudur. Söz konusu bu yıllar arasında görülen kişi başına GSKD'deki genel düşüşte küresel ekonomik krizin beraberinde getirdiği işsizlik önemli rol oynamıştır. Burada gözden kaçmayan bir nokta, ülke genelinde kişi başına GSKD'deki ₺ cinsinden düşüşün gözlendiği söz konusu 2008-2009 yılları arasında TRA2 Bölgesi için, kişi başına GSKD'deki artışın devam etmesidir. Kişi başına üretilen mal veya hizmette bu artışın korunmasında, Tablo-1 e göre, Bölgenin ülke geneline GSKD'deki katkısının en fazla olduğu tarımsal faaliyetlerinin etkisi şüphesiz göz ardı edilmemelidir.

TRA2 Bölgesi ve ülke geneli için GSKD' deki bir önceki yıla göre değişim oranının genel seyrine bakıldığında ise, Grafik-4 oldukça birbirine benzer iki fotoğrafı gözler önüne sererek bu konuda neredeyse yoruma yer bırakmamaktadır. Aynı grafikten 2008-2009 yılları arasında Türkiye genelindeki düşüşün, TRA2 Bölgesinden daha fazla olduğu da görülmektedir.

Grafik-4: **Kişi Başına GSKD, Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranı, %**

Kaynak: TÜİK

Tablo-3: Kamu İstihdam Yatırımları, Iğdır, 2012

SEKTÖR	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon ₺)	Yatırım Oranı	İstihdam (Kişi)	Kişi Başına İstihdam Maliyeti
HİZMETLER	5	18	65%	217	84.916 ₺
İMALAT	4	8	27%	177	42.905 ₺
MADENCİLİK	1	2	8%	12	191.667 ₺
Genel Toplam	**10**	**28**	**100%**	**406**	**69.757 ₺**

Kaynak: Ekonomi bakanlığı

Tablodan görüldüğü üzere kamu yatırım oranlarında hizmetler sektörü yüzde 65, imalat sektörü yüzde 27, madencilik yüzde 8'lik bir orana sahiptir. Bunu yanı sıra istihdam edilen kişi sayısı 217 kişi ile hizmetler sektörünün en fazla paya sahip olduğu görülmektedir.

Kamu yatırımlarında kişi başına istihdam maliyeti en fazla olan sektör madencilik görülürken, kişi başına istihdam maliyeti en az olan sektör ise imalat sektörü olduğu görülür. Kamu yatırımlarında kişi başına istihdam maliyeti, Türkiye geneli maliyetlere de bakıldığında Ağrı ve Batman illerinden sonra Iğdır ili kişi başına 69.757 ₺ maliyet ile en az maliyetli il olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik-5: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, Iğdır, 2012, %

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Yukarıdaki Grafiğe bakıldığında 2012 yılı için Iğdır iline yapılan Kamu yatırımlarında yüzde 56,2'lik bir oranla Eğitim sektörünün ilk sırada yer aldığı dikkat çekmektedir. Son yıllarda Iğdır Üniversitesi'nin geliştirilmesi çalışmalarının, bu oranın yükselmesinde katkısı olduğu söylenebilir. Turizm ve imalat sektörlerinin Grafikte yer almamasının nedeni, Kalkınma Bakanlığı, kamu

yatırımlarının illere göre sektörel dağılımı raporunda Iğdır ili için bu sektörlere herhangi bir yatırımın yapılmamış görünmesidir. Enerji sektörü payının yüzde 0,0 olmasının nedeni ise Iğdır iline yapılan kamu yatırımının toplam yatırım içerisinde çok az bir değere sahip olmasından kaynaklıdır.

Diğer yandan ulaştırma-haberleşme sektöründe Iğdır iline yapılan kamu yatırım oranı, ülke geneli oranının üçte birinden daha düşük olduğu görülür. Iğdır ilinin coğrafi konumu dikkate alındığında il, özellikle kış aylarında ısınma amaçlı tüketilen katı yakıttan dolayı ciddi bir hava kirliliği sorunu ile karşı karşıya kalmaktadır. Isınma amaçlı tüketilen katı yakıt yerine, ilin üzerinden geçen doğalgaz hattından, ilin faydalanması amaçlı kamu yatırımlarına yer verilmesi, gerek il için önemli hava kirliliği sorununun çözülmesi, gerekse ulaştırma-haberleşme sektöründe kamu yatırım payının yükseltilmesi anlamında önemlidir.

Grafik-6: Kamu Yatırımlarının Dağılımı, 2012, %

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Kamu yatırımlarının karşılaştırmalı verilerinin yer aldığı yukarıdaki grafiğe bakıldığında Iğdır iline eğitim alanında yapılan kamu yatırımının Türkiye ortalamasın 3 katından fazla olduğu görülmektedir. Dikkat çekici bir diğer önemli nokta, konutta yapılan yatırımın Türkiye ortalamasının 15 katından fazla olmasıdır. Diğer sektörlerde yapılan kamu yatırımının ise ortalamanın altında kaldığı görülmektedir.

Turizm, imalat, enerji ve madencilik sektörleri oransal anlamda Türkiye geneline göre son sıralarda yer alması gözden kaçmamaktadır. Önemli bir tarım bölgesi TRA2 Bölgesi içinde yer alan Iğdır iline gıda imalatına dönük yapılacak kamu yatırımının, Türkiye ortalamasının altında olan imalat ve tarım sektörlerinin oranlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir

Tablo-4: Kurulan, Kapanan İşyerleri

	2012								2011							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
IĞDIR	**24**	**1**	**94**	**22**	**0**	**18**	**0**	**637**	**67**	**6**	**84**	**42**	**1**	**10**	**0**	**137**
TÜRKİYE	3.072	67	4.836	1.234	72	2.174	232	3.468	4.397	70	5.573	2.788	205	1.728	267	3.266

Kaynak: TOBB

Yukarıdaki tablo verilerine göre Iğdır ilinde 2011 yılında kapanan işyeri sayısı 147 iken, 2012 yılında kapanan işyeri sayısı 655 olarak görülmektedir. Ülke geneli için ise 2011 yılında kapanan işyeri sayısı 5261 iken, 2012 yılında kapanan işyeri sayısı 5874 tür. Iğdır ilinde bir önceki yıla göre kapanan işyeri sayısına bakıldığında, Ülke genelinde bir önceki yıla oranla kapanan işyeri sayısındaki değişime göre oldukça yüksek olduğu görülür. Verilerin grafik üzerindeki gösterimi Grafik-7'den görülmektedir.

Grafik-7: Kurulan- Kapanan İşyerleri

Kaynak: TOBB

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Tablo-5: Yıllara ve Yerleşim Yerine Göre Nüfus, Iğdır

IĞDIR	İl/ilçe merkezleri			Belde/köyler			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2009	94.685	49.298	45.387	88.801	45.313	43.488	183.486	94.611	88.875
2010	95.550	48.932	46.618	88.868	45.511	43.357	184.418	94.443	89.975
2011	99.550	51.750	47.800	89.307	46.020	43.287	188.857	97.770	91.087
2012	101.483	52.750	48.733	88.926	45.787	43.139	190.409	98.537	91.872

Kaynak: TÜİK

Yukarıdaki tablo verileri dikkate alındığında, il/ilçe merkezlerindeki nüfusun yıllara göre genel olarak arttığı gözlenmektedir. Belde ve köy nüfusunun ise özellikle 2011 yılından 2012 yılına geçerken düşmesi göze çarpmaktadır. Belde/köy kadın nüfusunun yıllara göre sürekli düşmesi ise ayrıca dikkat çekici bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır. Belde/Köy kadın nüfusunda görülen azalma, kadın nüfusunda il merkezi/merkezlerine göçü düşündürmektedir. Tablo-6 incelendiğinde de genel olarak Iğdır ilinde erkek nüfusun yaş gruplarına göre, kadın nüfusundan daha fazla olduğu açık bir şekilde gözlenmektedir. Toplamda ve il/ilçe merkezlerindeki erkek nüfusta, 2009-2010 yılları arası azalma gözlenmesi ise, Iğdır ilinin bu dönemde görülen küresel ekonomik krizden kaynaklı işsizlik sonucu, erkek nüfusunda yaşanan dış göç ile açıklamak mümkündür. Nitekim Tablo-9 verilerine bakıldığında, Iğdır ilinin en fazla göç aldığı/verdiği illerin başında, iş olanakları bakımından zengin il olan İstanbul ilinin olması bunu desteklemektedir.

Tablo-6: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus, Iğdır, 2012

Yaş Grupları	Toplam	Erkek	Kadın
'0-14'	62.739	32.310	30.429
'15-19'	20.623	10.697	9.926
'20-24'	17.923	10.236	7.687
'25-29'	15.850	8.396	7.454
'30-34'	15.098	7.884	7.214
'35-39'	11.784	6.118	5.666
'40-44'	9.545	5.129	4.416
'45-49'	8.489	4.277	4.212
'50-54'	7.191	3.704	3.487
'55-59'	6.508	3.159	3.349
'60-64'	4.632	2.151	2.481
'65+	10.027	4.476	5.551

Kaynak: TÜİK

Tablo-6 incelendiğinde erkek nüfus 55+ yaş grubuna kadar tüm gruplarda kadın nüfusundan fazla olduğu görülmektedir. 55+ yaş grubu itibariyle kadın nüfusu erkek nüfusundan fazla olmaya başladığı görülmektedir.

Grafik-8: Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, Iğdır, 2012, %

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle geniş yaş grubuna göre dağılım incelendiğinde 0-14 yaş grubunun 2009-2012 yılları arasında toplam nüfus içindeki payının sürekli olarak azaldığı görülmektedir. Bunu yanı sıra 65+ yaş grubunun toplam nüfus içindeki payında yıllara göre sürekli artış gözlenmektedir. Bu durum il nüfusunun giderek yaşlandığını göstermektedir. Dört yılın verileri dikkate alındığında Iğdır ilinde çalışma çağındaki nüfus oranının sürekli arttığı da gözlenmektedir.

Grafik-9: Cinsiyete Göre Yaş Bağımlılık oranı, 2012, Iğdır, %

Kaynak: TÜİK

2012 yılı Yaş Bağımlılık Oranlarına bakıldığında, Iğdır ili için Çocuk Bağımlılık Oranı, erkeklerde yüzde 52,3, kadınlarda ise yüzde 54,4 olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaşlı Bağımlılık Oranında ise erkeklerde yüzde 7,2, kadınlarda ise yüzde 9,9 olarak görülmektedir. Kadınlarda çocuk ve yaşlı bağımlılık oranının yüksek çıkmasında 15-65 yaş arası kadın nüfusunun aynı yaş grubundaki erkek nüfusundan az olmasıdır.

Grafik-10: 2009-2012 Yaş Bağımlılık Oranı, Iğdır, %

Kaynak: TÜİK

Yıllara göre bağımlılık oranlarına bakıldığında, çocuk bağımlılık oranının giderek düştüğü gözlenmektedir. Grafik-8, 0-14 yaş grubu nüfus oranının yıllar itibariyle gözlenen düşüşü çocuk bağımlılık oranının düşmesinde etkilidir. Benzer şekilde Grafik-8'de yaşlı nüfus oranının yıllar itibariyle artması Grafik-10 da gözlenen yaşlı bağımlılık oranının yükselmesinde etkili olmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasında 15-64 yaş grubunu yıllar itibariyle sayısal olarak besleyen 0-14 yaş grubu nüfusta, yıllar itibariyle doğum oranındaki düşüşten kaynaklı azalma olduğu düşünülebilir. Yaşlı bağımlılık oranının yıllar itibariyle artmasının, ilin GSKD'sine olumsuz etki yaratacağı düşünüldüğünde, bu durumu engellemeye dönük olarak, Iğdır ili için doğurganlık oranını düzenleyici aile planlaması uygulamalarına yer verilmesi gerektiği düşünülebilir.

Tablo-7 Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Iğdır, 2012

Bitirilen eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	14.770	2.659	12.111
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	15.917	7.109	8.808
İlkokul mezunu	24.199	13.302	10.897
İlköğretim mezunu	30.940	18.215	12.725
Ortaokul veya dengi okul mezunu	4.523	2.968	1.555
Lise veya dengi okul mezunu	21.640	13.078	8.562
Yüksekokul veya fakülte mezunu	8.865	5.350	3.515
Yüksek lisans mezunu	446	288	158
Doktora mezunu	100	71	29
Bilinmeyen	5.947	3.098	2.849
Toplam	**127.347**	**66.138**	**61.209**

Kaynak: TÜİK

Yukarıdaki tablonun verilerine göre Iğdır ili, okuma-yazma bilmeyen nüfus içinde, kadın nüfusunun, okuma- yazma bilmeyen erkek nüfusunun 4 katından fazla olması ile eğitim seviyesi ilerledikçe, kadın nüfusunun sürekli erkek nüfusundan daha düşük sayılarla seyir göstermesi göze çarpmaktadır. Grafik-11 deki veriler de incelendiğinde, gerek Iğdır ili okuma-yazma bilmeyen nüfusunun ülke geneli aynı eğitim seviyesindeki nüfusunun 2 katından fazla olması, gerekse diğer birçok eğitim seviyesinde il nüfusunun, ülke geneline göre aynı eğitim seviyesindeki nüfusa göre daha düşük oranlarla seyretmesi söz konusudur. Bu anlamda Grafik-5 verilerinde 2012 yılı, il için eğitim sektörüne yapılan kamu yatırımlarının yüzde 56,2'lik bir oranla ilk sıraya taşınmasının yerinde bir yatırım olduğu görülmektedir.

Grafik-11: Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, 2012, %

Kaynak: TÜİK

Grafiğe göre Iğdır ili, ilköğretim mezunu, okuma yazma bilmeyen, okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen, bilinmeyen eğitim düzeylerindeki nüfusta oran olarak Türkiye ortalamasının üstünde olduğu görülürken, diğer eğitim düzeylerinde Türkiye ortalaması altında kaldığı görülmektedir.

Tablo-8: Yıllara Göre Net Göç ve Net Göç Hızı, Iğdır

Yıllar	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı(‰)
2009	5.179	7.986	-2.807	-15,18
2010	6.667	8.353	-1.686	-9,1
2011	6.915	8.579	-1.664	-8,77
2012	6.429	8.632	-2.203	-11,5

Kaynak: TÜİK

Tablodaki verilere bakıldığında, net göç hızının 2009 yılında ilin verdiği göçte her bin kişi için 15,18 ile tavan yaptığı görülmektedir. 2010 ve 2011 yıllarında göç hızı düşerken, 2012 yılında her bin kişi için 11,5 ile tekrar yükseldiği görülmektedir. İlin verdiği göçün 2009 yılında artması küresel ekonomik krizden kaynaklı işsizliğin sebep olduğu söylenebilir. 2012 yılı göç hızının tekrar yükselmesinde ise, yıl içinde kapanan 655 tane işyerinin etkisi vardır. Tablo-4 verileri dikkate alındığında, 2012 yılında kapanan 655 adet işyeri sayısının bir önceki yıl içinde kapanan işyeri sayısının 4 katından fazla olduğu görülmektedir.

Tablo-9: Iğdır İline İlişkin Göç Verileri, 2012

EN FAZLA GÖÇ VERDİĞİ İLLER	EN FAZLA GÖÇ ALDIĞI İLLER
İstanbul	İstanbul
Kars	Ağrı
Ankara	Kars
Ağrı	Ankara
Erzurum	Van
İzmir	İzmir
Bursa	Erzurum
Kocaeli	Diyarbakır
Tekirdağ	Bursa
Van	Antalya

Kaynak: TÜİK

Tablodaki verilere bakıldığında dikkat çekici nokta, Iğdır ilinin en fazla göç verdiği ilk 10 il arasında Diyarbakır ve Antalya illeri olmamasına rağmen, en fazla göç aldığı ilk 10 il arasında bu illerin bulunmasıdır. Iğdır ilinin, en fazla göç verdiği ve aldığı il iş olanakları bakımından zengin il İstanbul'dur.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Tablo-10: Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, Iğdır, 2012-2013

OKULLAŞMA ORANI	İLKOKUL			ORTAOKUL			GENEL ORTAÖĞRETİM			MESLEKİ TEKNİK ORTAÖĞRETİM		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BRÜT	113,04	113,23	112,84	105,87	108,9	105,85	48,09	47,24	48,99	29,57	28,11	31,1
NET	99,1	99,36	98,83	88,17	88,27	88,06	34	31,63	36,47	23,27	22,88	23,67

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Tablodaki verilere bakıldığında brüt ve net okullaşma oranlarında, ilkokul ve ortaokul seviyesinde kadın oranı erkek oranından düşük iken, genel ortaöğretim ve mesleki teknik ortaöğretimde, kadınların okullaşma oranının erkek okullaşma oranından yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında, eğitim seviyesi ortaöğretim seviyesine geldiğinde, erkeklerin iş hayatına atılması etkili olmuştur. Cinsiyete göre ortaöğretime kayıtlı öğrenci sayısını veren Tablo-11 verilerine de bakıldığında, ortaöğretime kayıtlı erkek sayısının kadın sayısından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-11: Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, Iğdır, 2012-2013

	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	13321	6605	6716
Şehir	12979	6398	6581
Köy	342	207	135

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Tablo-12 incelendiğinde köy için, ortaöğretime kayıtlı öğrenci sayısında, kadınların erkeklere oranla daha düşük olması dikkat çekmektedir. genel, mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı öğrenci sayısının cinsiyete göre dağılımını veren Tablo-12 verilerine bakıldığında ise mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı öğrenci nüfusu içindeki kadın sayısı, aynı nüfus içindeki erkek sayısından daha fazla olması dikkat çekmektedir.

Tablo-12: Genel, Mesleki Ve Teknik Ortaöğretime Göre Kayıtlı Öğrenci Sayısı, Iğdır, 2012-2013

	GENEL			MESLEKİ VE TEKNİK		
Cinsiyet	Toplam	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy
Toplam	8249	8061	188	5072	4918	154
Erkek	4141	4019	122	2464	2379	85
kadın	4108	4042	66	2608	2539	69

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler-Kurumsal Olmayan Nüfus

Tablo-13 (TEMEL TABLO-1) : Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu

YILLAR			15 ve Daha Yukarı Yaştaki Nüfus (Bin)	İşgücü (Bin)	İstihdam Edilenler (Bin)	İşsiz (Bin)	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus (Bin)
2010	TRA2	Erkek	318	240	209	32	75,7	13,2	65,7	77
		Kadın	348	98	95	3	28,3	3,2	27,4	249
		TOPLAM	**665**	**339**	**304**	**35**	**50,9**	**10,3**	**45,7**	**327**
	TÜRKİYE	Erkek	25.801	18.257	16.170	2.088	70,8	11,4	62,7	7.544
		Kadın	26.740	7.383	6.425	959	27,6	13,0	24,0	19.357
		TOPLAM	**52.541**	**25.641**	**22.594**	**3.046**	**48,8**	**11,9**	**43,0**	**26.901**
2011	TRA2	Erkek	354	272	237	35	76,9	12,9	66,9	82
		Kadın	350	111	107	4	31,6	3,5	30,5	239
		TOPLAM	**704**	**383**	**344**	**39**	**54,4**	**10,2**	**48,8**	**321**
	TÜRKİYE	Erkek	26.320	18.867	17.137	1.730	71,7	9,2	65,1	7.453
		Kadın	27.273	7.859	6.973	885	28,8	11,3	25,6	19.414
		TOPLAM	**53.593**	**26.725**	**24.110**	**2.615**	**49,9**	**9,8**	**45,0**	**26.867**
2012	TRA2	Erkek	366	275	250	25	75,3	9,1	68,4	90
		Kadın	350	118	114	4	33,7	3,3	32,6	232
		TOPLAM	**716**	**393**	**364**	**29**	**55,0**	**7,4**	**50,9**	**322**
	TÜRKİYE	Erkek	26.951	19.147	17.512	1.635	71,0	8,5	65,0	7.804
		Kadın	27.773	8.192	7.309	883	29,5	10,8	26,3	19.581
		TOPLAM	**54.724**	**27.339**	**24.821**	**2.518**	**50,0**	**9,2**	**45,4**	**27.385**

Kaynak: TÜİK

Grafik-12: TRA2 Bölgesi, Kurumsal Olmayan Nüfusun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2012, %

Kaynak: TÜİK

15+ yaş kurumsal olmayan nüfusta, TRA2 Bölgesinde her yüz kişiden 22 kişinin okuma yazma bilmediği, Türkiye genelinde ise bu oranın her yüz kişiden 11 kişi olduğu grafikten açık bir şekilde görülmektedir. Ayrıca diğer eğitim seviyelerinde de TRA2 Bölgesi, ülke geneline göre oransal olarak geride olduğu gözle görülür şekilde fark edilmektedir.

Grafik-13: TRA2 Bölgesi, Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Ve Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranı, 2004-2012, %

Kaynak: TÜİK

Grafik-13 incelendiğinde TRA2 Bölgesinde, İşgücüne katılım oranında erkek nüfusu, kadın nüfusuna göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Sözgelimi, 2004 yılında her 100 erkek için işgücüne katılım 65,4 iken, her 100 kadın için sadece 23,7 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu oran 2012 yılı için erkek nüfusta yüzde 75,3'e, kadın nüfusta ise yüzde 33,7 ye yükseldiği görülmektedir. Yıllara göre işgücüne katılım oranı genel olarak sürekli artarken, kadın nüfusunda işgücüne katılım oranı, erkek nüfusunun oranından sürekli düşük kalmaktadır. Yani yıllar itibariyle her 100 kadından işgücüne katılan kadın sayısı, her 100 erkekten işgücüne katılan erkek sayısından sürekli daha az çıkmaktadır.

Grafik-14 verileri dikkate alındığında, kadın nüfusta işgücüne katılım oranının ciddi bir şekilde arttığı eğitim seviyesinin yükseköğretim olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda kadın istihdamının desteklenmesi ve kadının işgücüne katılım oranının arttırılmasında yükseköğretime teşvik önemli görülmektedir.

Grafik-14: TRA2 Bölgesi, Eğitim Durumuna Ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı, %, 2012

Kaynak: TÜİK

Grafikteki verilere göre erkek nüfusunda, genel olarak eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranının arttığı açıkça görülmektedir. Okuma yazma bilmeyen ve lise altı kadın nüfusunda işgücüne katılım oranının lise ve dengi meslek okulu eğitim seviyesindeki kadın nüfusun işgücüne katılım oranından yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu durumun sebebi, özellikle nitelik gerektirmeyen, bedensel işlerde, okuma yazma bilmeyen ve lise altı eğitim seviyesindeki kadınların tercih etmesi/edilmesi düşünülebilir.

Grafik-15: TRA2 Bölgesi, Geniş Yaş Grubuna Ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı %, 2012

Kaynak: TÜİK

Grafikteki verilerine göre işgücüne katılım oranının yaş gruplarına ve yıllara göre değişimi, kadın ve erkek nüfusta benzer şekilde seyir izlediği aşikardır.

Grafik-16: TRA2 Bölgesi Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı, % 2004-2012

Kaynak: TÜİK

Yıllara göre genel olarak işsizlik oranlarının arttığı görüldüğü TRA2 Bölgesinde, özellikle küresel ekonomik krizle beraber 2008-2009 yıllarından sonra ciddi anlamda arttığı görülmektedir. 2011 yılından 2012 yılına geçerken işsizlik oranlarının düşmesi küresel ekonomik krizin etkisinin azalması ve uygulanan TYP programlarının etkisi vardır.

Grafik-17: TRA2 Bölgesi, Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı, 2012, %

Kaynak: TÜİK

Grafik-17 verilerine göre toplamda, eğitim seviyesi arttıkça işsizlik oranının arttığı görülmektedir. Bu durumun oluşmasında, eğitim seviyesi arttıkça bireylerin iş konusundan seçici davranmasının etkili olduğu düşünülebilir. Dikkat çekici bir diğer husus Grafik-14 te 2012 yılı yükseköğretim seviyesindeki kadın nüfusunda işgücüne katılım oranı yüzde 67,8 ile tavan yaparken, aynı yıl işsizlik oranlarına bakıldığında ise kadın nüfusunda işsizlik oranlarının yükseköğretim seviyesinde yüzde 15,9 ile yine tavan yapmasıdır.

Grafik-18: TRA2 Bölgesi, Geniş Yaş Grubuna Ve Cinsiyete Grubuna Göre İşsizlik Oranları,%, 2012

Kaynak: TÜİK

Grafik 18 verilerine göre TRA2 Bölgesinde, en yüksek işsizlik oranı 15-24 yaş grubu genç nüfusta olduğu görülür. 15-19 yaş ve 55+ yaş grubundaki kadın nüfusunda işsizlik oranının yüzde 0 çıkması dikkat çekicidir. Bu durumun oluşmasında 15-19 yaş grubunun okul çağında olması sebebiyle işgücüne dahil olmaması; 55+ yaş grubundaki kadın nüfusunun fiziksel ve bedensel olarak çalışmak için yeterli olmaması düşünülebilir.

Grafik-19: TRA2 Bölgesi, Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, 2004-2012, %

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle kadın istihdam oranı, sürekli olarak erkek istihdam oranından düşük kalmıştır. Yıllar itibariyle TRA2 Bölgesinde kadın istihdam oranı ise genel olarak artmıştır. Ancak bu oranın erkek istihdam oranına göre yeterli olmadığı görülmektedir.

Grafik-20: TRA2 Bölgesi, Yıllara ve Sektörlere Göre İstihdam Oranı, %

Kaynak: TÜİK

TRA2 Bölgesi için yıllara ve sektörlere göre istihdam oranlarına bakıldığında, her yıl için en yüksek istihdam oranının tarım sektöründe olduğu net bir şekilde görülmektedir. Grafik-21 incelendiğinde de kadınların ücretsiz aile işçisi olarak tarım sektöründe yüksek bir oranda yer aldığı görülmektedir. 2006 yılında tarım sektöründeki istihdam, hizmet sektörüne doğru kaymıştır. Sözgelimi 2005 yılında istihdam edilen her 100 kişiden 61'i tarım sektöründe istihdam edilmişken, 2006 yılında her 100 kişiden 58'e düşmüştür. Buna karşılık 2005 yılı için istihdam edilen her 100 kişiden 33'ü hizmet sektöründe iken, 2006 yılında her 100 kişiden 37'ye çıkmıştır. Tersi bir durum 2008 yılında gözlenmektedir. İstihdam edilen her 100 kişiden 70'inin tarım sektöründe görüldüğü 2008 yılında, hizmetler sektöründe bu oran her 100 kişiden 25, sanayi sektöründe ise her 100 kişiden 5 kişi şeklinde gözlenmektedir.[(*) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.]

Grafik-21: TRA2 Bölgesi, İstihdam Edilenlerin Yıllar Ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu, 2012, %

Kaynak: TÜİK

Grafik-21 verileri incelendiğinde TRA2 Bölgesinde, tarım sektöründe çalışan her 100 kadından 90'ı ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığı açıkça görülmektedir. Tarım sektöründe çalışan her 100 erkekten 27'si ücretsiz aile işçisi iken, her 100 erkekten 67'si işveren ve kendi hesabına çalıştığı gözlenmektedir. Tarım dışı sektörlerde ise her 100 kadından 91'i ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışırken, erkeklerde bu oran her 100 kişi için 76 kişi görülmektedir. Kadıların tarım sektöründe ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışmayı tercih etmedikleri gözlenirken, tarım dışı sektörlerde kadınlar, ücretsiz aile işçisi olarak çalışmayı tercih etmedikleri gözlenmektedir. Tarım sektöründe her 100 kadından 10'u işveren ve kendi hesabına çalışırken, tarım dışı sektörlerde işveren ve kendi hesabına çalışan kadın oranı yüzde 9 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik-22: TRA2 Bölgesi, Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler, 2012, %

Kaynak: TÜİK

Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlılık bakımından istihdam edilenlere bakıldığında, TRA2 Bölgesinde eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtlılık oranının da arttığı görülmektedir. Sözgelimi okuma yazma bilmeyen erkek nüfusta istihdam edilen her 100 kişiden 6 kişi kayıtlı iken, lise altı düzeyinde her 100 kişiden 25'e, lise ve dengi meslek okulu düzeyinde her 100 kişiden 59'a, yükseköğretim düzeyinde ise her 100 kişiden 96'ya çıkmaktadır. İstihdam edilen okuma yazma bilmeyen kadınların tamamına yakını -çok az sayıda olsa da kayıtlı çalışan olduğu düşünülüyor- kayıtsız çalışırken, kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam edilen her 100 kadın için kayıtlı kadın sayısının arttığı, yükseköğretim düzeyinde tamamına yakınının kayıtlı olduğu gözlenmektedir. İstihdam edilen toplam nüfus içinde kayıtlılık oranı erkek nüfusta her yüz kişi için 37 kişi iken, kadın nüfusta ise her 100 kişiden 16 kişide kalmaktadır. Sonuç olarak TRA2 Bölgesinde istihdam edilen nüfusun eğitim seviyesi yükseldikçe istihdama daha bilinçli katıldığı gözlenmekte, bölgede eğitim düzeyinin erkek nüfusa göre daha düşük olduğu bilinen kadın nüfusunun, istihdamda kayıtlılık oranında erkek nüfusa göre daha düşük kaldığı görülmektedir.

Grafik-23: TRA2 Bölgesi, Eğitim durumuna ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, %, 2012

Kaynak: TÜİK

TRA2 Bölgesinde, eğitim düzeyi yükseldikçe erkek nüfusunda genel olarak istihdam oranının arttığı açıkça görülmektedir. Kadın nüfusunda lise altı ve lise ve dengi meslek okulu düzeylerine geçerken bir önceki eğitim düzeylerine göre istihdam oranlarında düşüş gözlenmektedir. Bu durumun için, lise altı ve lise ve meslek okulu düzeyindeki kadınların, tarım bölgesi TRA2 Bölgesi'nde, tarım sektörü ile ilgili ve az nitelik gerektiren işleri tercih etmemeleri veya bu işler için tercih edilmemeleri, nitelik gerektiren işlere ise eğitim düzeylerinin yeterli gelmediği düşünülebilir. Çünkü kadın nüfusta eğitim düzeyi yükseköğretime gelirken, istihdam oranının yüzde 57'ye yükseldiği görülmektedir.

Grafik-24: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, 2012, %

Kaynak: TÜİK

TRA2 Bölgesinde istihdam oranı, erkeklerde yüzde 85,5, kadınlara ise yüzde 44,9 ile en yüksek 35-54 yaş grubunda gözlenmektedir. 15-19 yaş ve 20-24 yaş grubu genç nüfusta istihdam oranı daha düşük kalmaktadır. Kadın nüfusta istihdam oranının ise, her yaş grubunda erkek istihdam oranından daha düşük olduğu görülmektedir.

Grafik-25: TRA2 Bölgesi, İşgücüne Dahil Olmayanların, Cinsiyete ve İşgücüne Dahil Olmama Nedenlerine Göre Oranları, 2012, %

Kaynak: TÜİK

TRA2 Bölgesinde, işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında, işgücüne dahil olmayan her 100 kadından 65'inin ev işleriyle meşgul nedeninden dolayı işgücüne dahil olmadığı göze çarpmaktadır. Erkek nüfusta ise işgücüne dahil olmamanın ilk nedeninin yüzde 40 ile eğitim-öğretim olduğu görülmektedir. Ev işleriyle meşguliyetten kaynaklı işgücüne katılmama oranının oldukça yüksek olduğu kadın nüfusu, toplam nüfusun oranı üzerinde de etki ederek, toplam nüfusta işgücüne dahil olmamanın en büyük nedeni olarak, yüzde 47'lik bir oranla ev işleriyle meşgul nedenini karşımıza çıkarmaktadır.

Grafik-26: İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Ve Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, 2012, %

Kaynak: TÜİK

Grafik-26 incelendiğinde, eğitim durumuna ve işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında, yükseköğretim düzeyinde işgücüne dahil olmayan her 100 kişiden 30'ü ev işleriyle meşgul nedeninden, 20'si eğitim öğretim nedeninden dolayı işgücüne dahil olmamaktadır. Yükseköğretim düzeyinde her 100 kişiden 10'nun iş arama ümidi yok, 10'u iş aramayıp çalışmaya hazır,10'u ailevi ve kişisel nedenlerden dolayı işgücüne dahil olmaması dikkat çekmektedir. Özellikle yükseköğretim düzeyinde iş bulma ümidi olmayan ve iş aramayıp çalışmaya hazır kesimin iş arama becerileri, iş arama kanalları gibi konularda bilgi sahibi olması gerek bölge, gerekse ülke açısından büyük önem taşımaktadır. Lise ve dengi meslek okulu düzeyinde işgücüne dahil olmayan her 100 kişinin 35'i ev işleriyle meşgul nedeninden dolayı, işgücüne katılmazken, okuma yazma bilmeyen düzeyinde işgücüne dahil olmayanlardan her 100 kişiden 46 kişinin özürlü yaşlı veya hasta nedeninden dolayı işgücüne dahil olmadığı görülmektedir.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Grafik-27: İŞKUR'a Yapılan Başvuruların Bir Önceki Yıla Göre Değişimi, Iğdır, 2008-2012 %

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a yapılan başvuruların bir önceki yıla göre değişimini veren yukarıdaki grafik, bir önceki yıla göre en fazla değişim kadın başvurularında yüzde 600 civarında artarak 2009 yılında gözlenmiştir. Genel olarak bir önceki yıla göre İŞKUR'a başvuruların arttığının gözlendiği 2009 yılında görülen küresel ekonomik krizin en çok kadınlar üzerinde etkili olduğu açıktır. İŞKUR'a yapılan başvuruların 2012 yılında bir önceki yıla göre yüzde 100'den fazla tekrar artması, İŞKUR'da uygulanan TYP programlarının ve kursların sayısındaki artışın etkisi vardır.

Tablo-14: Eğitim Durumuna Göre Başvurular,2012

IĞDIR	Okuma-Yazma Bilmeyenler	Okur-Yazar Olanlar	İlköğretim	Ortaöğretim	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
ERKEK	18	29	2.783	974	188	117	2	1	**4112**
KADIN	18	20	1.223	590	178	90	1	0	**2120**
TOPLAM	**36**	**49**	**4006**	**1564**	**366**	**207**	**3**	**1**	**6232**

Kaynak: İŞKUR

Tablo-14 incelendiğinde eğitim durumuna göre İŞKUR'a 2012 yılında yapılan başvurular incelendiğinde her eğitim seviyesinde de genel olarak erkeklerin daha yüksek sayıda başvuruda bulunduğu görülmektedir. Toplam başvuru sayıları toplandığında ise ortaöğretim altı başvuru toplamı 4091 çıkarken, ortaöğretim ve ortaöğretim üstü başvuru toplamının 2141 çıktığı görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında, ortaöğretim altı eğitim seviyesinde başvuranların eğitim seviyesinin ve diğer eğitim seviyesindeki bireylere göre iş arama becerilerinin daha düşük olması, İŞKUR bünyesinde açılan TYP programlarının, kursların ortaöğretim altı bireylerce daha çok tercih edilmesi gibi etkenler rol oynamaktadır. Tablo-15 verileri incelendiğinde de, ilde İŞKUR'a başvuru alınan ilk mesleğin Beden İşçisi(genel) olması, bunu sonucu desteklemektedir.

2013 yılı ilk üç çeyreği (ocak-eylül) verilerine bakıldığında İŞKUR'a yapılan başvuru toplamının 4.548 olduğu görülmektedir. Bu sayının 2013 yılı sonunda, 2012 yılı 6.232 olan toplam başvuru sayısı civarında olacağını tahmin etmek mümkündür. Dikkat çekici bir nokta da 2012 yılında İŞKUR'a başvuran ön lisans düzeyindeki kadın ve erkek başvuran sayısındaki değişimdir. 2012 yılında İŞKUR'a ön lisans düzeyinde başvuran erkek sayısı 188 kişi ile aynı eğitim seviyesinde başvuran 178 kişilik kadın sayısından yüksek iken, 2013 yılı ilk üç çeyreğinde İŞKUR'a ön lisans düzeyinde başvuran erkek sayısı 150 iken, aynı eğitim seviyesinde İŞKUR'a başvuran kadın sayısı 170 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumun oluşmasında işbaşı eğitim programlarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo-15: İlde Ve Türkiye'de İŞKUR'a Başvuruda Bulunanların Ağırlıkta Olduğu İlk 20 Meslek, 2012

IĞDIR'DA EN FAZLA BAŞVURUSU ALINAN İLK 20 MESLEK	TÜRKİYE'DE EN FAZLA BAŞVURUSU ALINAN İLK 20 MESLEK
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	SEKRETER
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	ÖN MUHASEBECİ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	MUHASEBECİ
MUHASEBECİ	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)
AŞÇI	AŞÇI
GARSON (SERVİS ELEMANI)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
SIHHİ TESİSATÇI	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	KASİYER
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)
KALORİFER ATEŞÇİSİ (KATI VE SIVI YAKIT)	ÇAYCI
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
SEKRETER	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
BÜRO İŞÇİSİ	BÜRO İŞÇİSİ

Kaynak: İŞKUR

Tablo-15 incelendiğinde, Iğdır ilinde en fazla başvurusu alınan ilk üç meslek ile Aşçı ve Büro İşçisi mesleklerinin sıralamasının Türkiye geneli ile aynı olduğu görülmektedir. Iğdır ili için en fazla başvurusu alınan ilk 20 meslek arasında güvenlik görevlisi(silahlı), muhasebeci, sıhhi tesisatçı, elektrikçi (diğer), çocuk gelişim elemanı, kalorifer ateşçisi (katı ve sıvı yakıt), veri giriş kontrol işletmeni meslekleri bulunurken Türkiye genelinde en çok başvurusu alınan ilk 20 meslek arasında görülmemektedir. 2012 yılı İŞKUR'a başvurusu alınan ilk 20 meslek arasında yer almazken, 2013 yılının ilk üç çeyreğinde İŞKUR'a başvurusu alınan ilk 20 meslek arasında model makineci (dokuma hazır giyim ve ev tekstili), ön muhasebeci, tır-çekici şoförü, inşaat boyacısı/boyacı-bina, pazarlamacı mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleklerden model makineci (dokuma hazır giyim ve ev tekstili) mesleğinde Iğdır ilinde açılan taleplere başvuruda bulunanların çoğu işverence meslekte yeterli görülmemiş, bunun ardından bu meslekte istihdam garantili kurslarla ihtiyaç karşılanmaya çalışılmıştır.

Tır-Çekici Şoförü mesleğinde başvuru sayısının ilk 20 meslek arasına girmesinde, önceki yıllarda bu meslekte çalışanların, yeni uygulamalarla kendilerinden istenen SRC belgelerine sahip olamamaları, bunun sonucunda da işsiz kalarak İŞKUR'a başvurmaları etkili olmuştur. 2013 yılının ilk üç çeyreğinde, Iğdır'da açık işlerin en fazla olduğu mesleklere bakıldığında, ilk 10 mesleğin sırasıyla tır-çekici şoförü, ön muhasebeci, unlu mamüller paketleme işçisi, satış temsilcisi / plasiyer, iş makineleri operatörü, pazarlamacı, garson (servis elemanı), mobilya montaj işçisi, biyolog, betonarme demircisi olduğu ancak bu taleplerin çoğu işverenlere yönlendirilenlerin, işverenlerce gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman olarak bulunmaması nedeniyle talep yoluyla karşılanamamıştır.

Sonuç olarak ilde yapılan başvurular ile açık işler arasında birebir karşılaştırma yapıldığında, işverenlerin ihtiyaçları daha çok deneyim ve tecrübe iken ancak iş arayanların büyük bir çoğunluğu ise nitelikli olmayan kesimi oluşturmaktadır.

Grafik-28: Iğdır İlinde Bir Önceki Yıla Göre Kayıtlı İşsiz Oranlarının Değişimi, %

Kaynak: İŞKUR

Grafik-28 verileri, İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin bir önceki yıla göre değişimine bakıldığında 2009 yılında bir önceki yıla göre oldukça yükseldiği görülmektedir. İŞKUR'a yapılan başvuruların bir önceki

yıla göre değişimini veren Grafik-27 incelendiğinde de 2009 yılı İŞKUR'a başvuruların bir önceki yıla göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca gerek Grafik-27, gerekse Grafik-28 verilerinde de 2009 yılında bir önceki yıla göre artışın en fazla kadınlarda görülmesi, 2009 küresel ekonomik krizin sebep olduğu işsizlikten kadınların daha çok etkilendiği, bunun sonucunda 2009 yılında İŞKUR'a başvuran kadınların, kadın başvuru sayısını ve kayıtlı kadın işsiz sayısını arttırmıştır.

Tablo-16: En Fazla Kayıtlı İşsizin Olduğu İlk 20 Meslek, 2012

IĞDIR	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	SEKRETER
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	ÖN MUHASEBECİ
MUHASEBECİ	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	MUHASEBECİ
AŞÇI	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	AŞÇI
GARSON (SERVİS ELEMANI)	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	ÇAYCI
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)
BÜRO İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
SEKRETER	BÜRO İŞÇİSİ
DEPO HAMALI	KASİYER
İŞLETMECİ (GENEL)	MAKİNECİ (DİKİŞ)
ÖN MUHASEBECİ	AŞÇI YARDIMCISI

Kaynak: İŞKUR

Iğdır ili en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 20 mesleğe bakıldığında, ilk üç mesleğin sıralamasının Türkiye geneli ile aynı olduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte güvenlik görevlisi (silahlı), güvenlik görevlisi, çocuk gelişim elemanı, elektrikçi (diğer), depo hamalı, işletmeci (genel) mesleklerinde kayıtlı işsiz sayısı Iğdır ilinde ilk 20 meslek arasında iken, Türkiye genelinde kayıtlı işsizlerin en fazla olduğu ilk 20 arasında bulunmamaktadır. Kayıtlı işsizlerin en fazla olduğu ilk İlk meslek olan Beden İşçisi(Genel), 2013 yılının ilk üç çeyreğinde de sıralamada yerini korurken, model makineci (dokuma hazır giyim ve ev tekstili), inşaat boyacısı/boyacı-bina, kalorifer ateşçisi (katı ve sıvı yakıt), çaycı meslekleri, 2012 yılı kayıtlı işsizlerin en fazla olduğu ilk 20 arasında yer almazken, 2013 yılının ilk üç çeyreğinde kayıtlı işsizlerin en fazla olduğu ilk 20 arasında yer aldığı görülmüştür. Bu durumun oluşmasında 2013 yılında bu meslekte açılan taleplere başvuru yapmak isteyen işsizlerin, meslekleri arasında bu meslekleri de beyan etmesi etkili olmuştur.

Grafik-29: Iğdır İlinde Bekleme Sürelerine Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, 2012,%

Kaynak: İŞKUR

Bekleme sürelerine göre işsizlerin dağılımı için Iğdır İlinde, 6 ay ve üstü toplam yüzde hesaplandığında yüzde 63,2 çıktığı görülmektedir. Bu durum Iğdır ilinde kayıtlı her 1000 işsizden 632'sinin 6 ay veya daha uzun süredir işsiz olarak beklediği anlamına gelmektedir. İlde kayıtlı işsizlerden her 1000 kişiden 367'sinin ise 1 yıldan fazla süredir kayıtlı işsiz olduğu grafikten dikkat çekici başka bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. 2013 yılı ilk üç çeyreği verileri incelendiğinde, Iğdır ilinde İŞKUR'a kayıtlı her 1000 işsizden, 6 ay veya daha uzun süre ile bekleyen işsiz sayısının 779'a, kayıtlı her 1000 işsizden 1 yıldan daha uzun süreyle bekleyen işsiz sayısının ise 527'ye yükseldiği görülmektedir. Uzun süreli işsiz sayısının 2012 yılına göre yükselmesinde, ilin istihdam oranını önemli derecede etkileyen TYP programlarının 2013 yılı ilk üç çeyreğinde (ocak-eylül) henüz başlamamasının etkisi vardır.

Grafik-30: Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsizler, 2012, %

Kaynak: İŞKUR

Yaş gruplarına ve cinsiyete göre kayıtlı işsiz dağılımına bakıldığında, kayıtlı işsiz oranının bütün yaş gruplarında benzer seyir içinde olduğu görülmektedir. 20-34 yaş arası kayıtlı erkek işsiz oranın, aynı yaş grubunda kayıtlı işsiz kadın oranından yüksek olduğu görülmektedir. 2013 yılı ilk üç çeyreği verileri incelendiğinde 20-29 yaş arası kayıtlı işsiz oranı, 2012 yılına göre az da olsa bir azalma görülmektedir. Ancak 2013 yılın son çeyreği sonunda iki yıl oranının, birbirine yaklaşacağını tahmin etmek mümkündür.

Tablo-17: Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşsizler, Iğdır, 2012

EĞİTİM DURUMLARI	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma Bilmeyenler	33	26
Okur-Yazar Olanlar	35	29
İlköğretim	2.180	1.207
Ortaöğretim	841	596
Önlisans	169	231
Lisans	144	115
Yüksek Lisans	1	4
Doktora	-	1

Kaynak: İŞKUR

Tablo incelendiğinde Iğdır ili kayıtlı işsizin en fazla olduğu eğitim düzeyi ilköğretim olduğu görülmektedir. Bunu ortaöğretim düzeyi ikinci sırada takip etmektedir. Bu veriler 2013 ilk üç çeyreği verileri ile hemen hemen aynıdır.

Grafik-31: Açık İşlerin Yıllara Göre Değişim Oranı, %, 2012

Kaynak: İŞKUR

Iğdır ilinde açık işlerin yıllara göre değişim oranına bakıldığında, 2010 yılında bir önceki yıla göre yüzde 300'e yakın arttığı görülür. 2009 yılı için tabloda gözlenen eksi yüzde 22'lik değişim, 2008 yılında açılan toplam açık işin, küresel ekonomik krizin yaşandığı 2009 yılında yüzde 22 oranında azaldığı anlamına gelmektedir.

Tablo-18: En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Meslek, 2012

IĞDIR	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)
HASTA BAKIM ELEMANI	BÜRO MEMURU (GENEL)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
ELEKTRİK-ELEKTRONİK TEKNİSYENİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	GARSON (SERVİS ELEMANI)
MUHASEBECİ	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ
TIR ŞOFÖRÜ	REYON GÖREVLİSİ
KASİYER	KASİYER
MAKİNE NAKIŞÇISI	GAZ ALTI KAYNAKÇISI
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	ÖN MUHASEBECİ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	LOJİSTİK ELEMANI
AŞÇI	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
BÜRO MEMURU (GENEL)	BULAŞIKÇI (STEVARD)
AMBULANS SÜRÜCÜSÜ	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)
SEKRETER	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	AŞÇI
ÇOCUK GELİŞİMİ MESLEK ELEMANI	ELEKTRİK TEKNİSYENİ

Kaynak: İŞKUR

2012 verilerine bakıldığında Iğdır ilinde en fazla açık işin olduğu ilk iki mesleğin Türkiye geneli ile aynı sırada yer aldığı görülmektedir. 2012 yılı en fazla açık işin olduğu ilk 20 meslek arasında, model makineci (dokuma hazır giyim ve ev tekstili), engelli bakım elemanı, yapı yalıtımcısı, bayan kuaförü, mobilya imalatçısı/mobilyacı (ahşap) unlu mamüller paketleme işçisi, pazarlamacı, satış temsilcisi / plasiyer, büro işçisi meslekleri yer almazken, bu mesleklerin 2013 yılı ilk üç çeyreği verilerine göre en fazla açık işin olduğu ilk 20 meslek arasına yer aldığı görülmektedir.

Grafik-32: Meslek Gruplarina Göre Açık İşler, 2012, %

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında, nitelik gerektirmeyen mesleklerde açık iş oranının Iğdır ilinde yüzde 83,1 ile, Türkiye genelinde de, yüzde 51,1 ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. 2013 yılı ilk üç çeyreği verilerine bakıldığında ise nitelik gerektirmeyen açık iş oranın Iğdır ili için yüze 27,8'e, Türkiye genelinde ise yüzde 42'ye düşerek ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundaki açık iş oranı, 2012 yılında Iğdır ilinde yüzde, 5,7 iken, 2013 yılı ilk üç çeyreği verilerine göre bu oranın, yüzde 42,5'e, Türkiye genelinde ise bu oranın yüzde 9,6'dan yüzde 11,8'e yükselerek açık iş oranı en yüksek meslek grubu sıralamasında ilk sıraya geldiği görülmektedir. Bunun dışında kalan meslek gruplarındaki açık iş oranının genel olarak Iğdır ili ve Türkiye için, 2013 yılının ilk üç çeyrek verilerinde, 2013 yılı verilerine göre arttığı görülmektedir. Bu bağlamda, gerek Iğdır ili, gerekse Türkiye geneli için açık işlerin, nitelik gerektirmeyen meslek grubundan, nitelik gerektiren meslek gruplarına doğru kaydığı sonucu çıkmaktadır.

Grafik-33: İktisadi Faaliyete Göre Açık İşler, Iğdır, %, 2012

Kaynak: İŞKUR

İktisadi faaliyete göre açık işlere bakıldığında, 2012 yılı Iğdır ilinde en fazla açık işin olduğu faaliyet kolu yüzde 36,6 ile Bilgi ve iletişim ilk sırada yer alırken, Türkiye genelinde ise yüzde 33,9 ile ilk sırada İmalat yer almaktadır. 2012 yılında Iğdır ilinde, diğer hizmet faaliyetleri oranı Iğdır ilinde yüzde 19,3 iken, 2013 yılının ilk üç çeyreği verilerinde yüzde 37,5'e, Türkiye genelinde ise, bu oranın yüzde 9,1'den yüzde 9,5'e yükseldiği görülmektedir. İmalat, Türkiye genelinde en yüksek oranla ilk sırada yerini korurken, Iğdır ili için 2012 yılında ilk sırada yer alan Bilgi ve İletişimin, yerini Diğer Hizmet Faaliyetlerine bıraktığı gözlenmektedir.

Grafik-34: Sosyal Durumlarına Göre Açik Işler, 2012, %

Kaynak: İŞKUR

Sosyal durumlarına göre açık işlere bakıldığında, Iğdır ilinde normal açık işlerin Iğdır ili toplam açık iş içindeki oranı yüzde 97,9 iken, Türkiye geneli için bu oran yüzde 87,6 olarak görülmektedir. Eski Hükümlü-TMY(Terörle Mücadelede Yaralanan) açık işlerin Iğdır ve Türkiye için yüzde 0,1 ile aynı oranda görülürken, engelli açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki yüzdesinde Iğdır ili, Türkiye ortalamasının oldukça altında kalmaktadır. 2013 yılı ilk üç çeyreği verileri incelendiğinde, Eski Hükümlü-TMY(Terörle Mücadelede Yaralanan) açık işlerin toplam açık işler içindeki oranı, Iğdır ve Türkiye için yüzde 0,1 aynı kalırken, Türkiye geneli engelli açık işlerin toplam açık işler içindeki oranı yüzde 8,5'e düştüğü, Iğdır ilinde ise yüzde 5,5'e yükseldiği görülmektedir. Iğdır ilinde engelli açık işlerin oranının artmasında, 2013 yılı içinde özel işverenlere gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinde zorunlu istihdam konusunda işverenlerin bilgilendirilmesi etkili olmuştur.

Grafik-35: Iğdır İli İşe Yerleştirme Oranları, 2008-2012, %

Kaynak: İŞKUR

Grafik incelendiğinde yıllar itibariyle kadınlarda, erkeklere göre işe yerleştirme oranının oldukça düşük olması göze çarpmaktadır. Bir önceki yıla göre 2009 yılında erkek işe yerleştirme oranının yüzde 79'dan yüzde 89'a yükseldiği, kadın İşe yerleştirme oranın ise yüzde 21'den yüzde 11'e düştüğü gözlenmektedir. Kadın işe yerleştirme oranının 2009 yılında daha fazla düşmesinde

küresel ekonomik krizin beraberinde getirdiği işsizlik sorununun, daha çok kadınlar üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. 2010 yılı kadın ve erkek işe yerleştirme oranlarının, 2008 yılı ile aynı oranlarla devam ettiği görülmektedir. Yılara göre kadın işe yerleştirme oranının en yüksek olduğu yıl yüzde 26 ile 2012 yılı olmuştur. 2013 yılı ocak-eylül dönemi verilerine bakıldığında, kadın işe yerleştirme oranının yüzde 38,2 ye kadar yükseldiği görülmektedir. Bu durum son yıllarda kadın istihdamı konusunda gösterilen hassasiyetin artmasının bir sonucudur.

Grafik-36: Sosyal Durumlarina Göre İşe Yerleştirme, 2012, %

Kaynak: İŞKUR

Sosyal durumlarına göre işe yerleştirme oranlarına bakıldığında Türkiye genelinde, işe yerleştirilenlerin yüzde 93,6'sının normal, yüzde 6,4'ünün engelli, yüzde 0,1'inin Eski Hükümlü-TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan) olduğu görülmektedir. Iğdır ili için ise bu oranların yüzde 99,7'sinin normal, yüze 0,2'sinin engelli, yüzde 0,1'inin Eski Hükümlü-TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan) olduğu görülmektedir. 2013 yılı ocak-eylül verilerine bakıldığında ise Iğdır ilinde bir önceki yıla göre engelli işe yerleştirme oranın yüzde 5,5'e yükseldiği, Eski Hükümlü-TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan) oranının ise yüzde 0,1 ile değişmediği görülmektedir. 2013 yılı içinde özel işverenlere gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinde zorunlu istihdam konusunda işverenlerin bilgilendirilmesi Iğdır ilinde engelli açık işlerin oranının artmasına paralel olarak, engelli işe yerleştirme oranı üzerinde de etkili olmuştur.

Tablo-19: Eğitim Durumlarına Göre Iğdır İlinde İşe Yerleştirmeler, Iğdır, 2012

	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma Bilmeyenler	3	-
Okur-Yazar Olanlar	9	1
İlköğretim	1607	467
Ortaöğretim	454	237
Ön Lisans	58	34
Lisans	19	12
Yüksek Lisans	-	-
Doktora	-	-
Toplam	**2150**	**751**

Kaynak: İŞKUR

Tablo-19 verilerine bakıldığında, eğitim durumuna göre 2012 yılı Iğdır ilinde işe yerleştirmelerde, erkeklerde 1607, kadınlarda ise 467 kişi ile en yüksek sayının ilköğretim düzeyinde olduğu görülmektedir. Toplamda erkek işe yerleştirme sayısı ise 2150 kişi gözlenirken, kadınlarda bu sayı 751 kişi ile sınırlı kalmaktadır. 2013 yılı ocak-eylül verilerine bakıldığında Iğdır ilinde işe yerleştirmelerin eğitim düzeylerine göre dağılımının 2012 ile benzer olduğu; ancak işe yerleştirme sayılarının ise oldukça düştüğü görülmektedir. Sözgelimi 2013 yılı ilköğretim işe yerleştirme sayısı erkeklerde bir önceki yıla göre 1607'den 184'e; kadınlarda ise 467'den 95'e düştüğü gözlenmektedir. Ortaöğretim işe yerleştirme sayısı erkeklerde 454'ten 65'e düştüğü; kadınlarda ise 237'den 117'ye düştüğü gözlenmektedir. 2012 yılı toplam işe yerleştirme sayısı ise 2901 kişi iken, 2013 yılı ocak-eylül verilerine göre bu sayı sadece 437 kişi ile sınırlı kalmıştır. Tablo-20 incelendiğinde Iğdır ilinde işe yerleştirmelerin ağırlıklı olarak nitelik gerektirmeyen, bedensel işlerde olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Bu oran olarak yüzde 88,2 ye tekabül ettiği Grafik-37 den anlaşılmaktadır. Bu bağlamda 2013 yılının son üç çeyreği içinde nitelik gerektirmeyen, bedensel işlerde istihdamda en büyük payı olan TYP programlarının Iğdır ilinde henüz başlamamış olması, işe yerleştirme sayılarının düşmesinde büyük oranda etkili olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo-20: En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek, 2012

IĞDIR	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
HASTA BAKIM ELEMANI	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	BÜRO MEMURU (GENEL)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	REYON GÖREVLİSİ
MAKİNE NAKIŞÇISI	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ
KASİYER	MAKİNECİ (DİKİŞ)
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	KASİYER
AMBULANS SÜRÜCÜSÜ	LOJİSTİK ELEMANI
ÇOCUK GELİŞİMİ MESLEK ELEMANI	GARSON (SERVİS ELEMANI)
ELEKTRİK TEKNİSYENİ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
ELEKTRİK TEKNİKERİ	İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)
MATEMATİK ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)
SEKRETER	GAZ ALTI KAYNAKÇISI
AŞÇI	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	ÖN MUHASEBECİ

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 20 mesleğe bakıldığında Iğdır ili ve Türkiye genelinde sırasıyla Beden İşçisi (Genel) ile Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. 2013 yılı ocak eylül verileri incelendiğinde Türkiye genelinde işe yerleştirmenin yapıldığı ilk 20 meslek listesinde ilk iki meslek yerini korurken, Iğdır ili için ikinci sırayı Model Makineci

(Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili) mesleği aldığı gözlenmektedir. Bunun ana nedeni bu meslekte İstihdam Garantili kursların açılması ve bu kursların sonucu gerçekleşen işe yerleştirmelerdir. Benzer sebeple, 2012 yılı Iğdır ili en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 20 meslek arasında yer almadığı halde, 2013 yılı ocak-eylül verileri incelendiğinde yapı yalıtımcısı saç bakım ve yapımcısı meslekleri ilk 20 listesinde yer alan diğer iki meslek olarak karşımıza çıkmaktadır. 2013 yılında ilk 20 listesine yerleştiği gözlenen tır-çekici şoförü mesleğindeki sebebin ise, yeni uygulamalarla bu meslekte SRC belgesi ve benzeri koşulları sağlamayan çalışanların bu mesleği bırakmak durumunda kalması, koşulları uyan bireylerin ise bunların yerine istihdam edilmesinin sonucu olduğu düşünülmektedir.

Grafik-37: İşe Yerleştirmelerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2012, %

Kaynak: İŞKUR

Grafik-37 verilerine göre 2012 yılı, İşe yerleştirmede oran olarak Türkiye genelinde yüzde 57,2, Iğdır ilinde ise yüzde 88,2'lik bir oranla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu ilk sırayı almaktadır. Bu meslek grubunda Iğdır ili için işe yerleştirme yüzdesinin Türkiye geneline göre oldukça yüksek olması, diğer tüm meslek gruplarında ise Türkiye geneline göre düşük kalması göze çarpmaktadır. 2013 yılı ocak-eylül verilerine bakıldığında Nitelik Gerektirmeyen Meslek grubunda işe yerleştirme oranı bir önceki yıla göre ilk sırada yerini korurken, Türkiye genelinde yüzde 49,5'e Iğdır ilinde ise yüzde 54,5'e düştüğü gözlenmektedir. Ayrıca 2013 verilerine göre Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun bir önceki yıla göre Türkiye geneli oranı yüzde 11,4'e çıkarken Iğdır ili için oranı yüzde 29,1'e kadar çıktığı görülmektedir. Genel olarak Nitelik Gerektirmeyen Meslek grubu dışındaki meslek gruplarının işe yerleştirmedeki yüzdesi, 2013 yılı ocak-eylül dönemi içinde, bir önceki yıla göre arttığı görülmektedir. Bu durum ise işe yerleştirmelerin, Nitelik Gerektirmeyen Meslek grubundan nitelik gerektiren meslek gruplarına doğru kaydığı anlamına

gelse de, Iğdır'da 2013 yılının son çeyreği içinde başlamış olacak TYP programların Nitelik Gerektirmeyen Meslek grubundaki işe yerleştirme oranını bir önceki yılın oranı civarında bir orana çekmesi beklenmektedir.

Grafik-38: Sektörlere Göre İşe Yerleştirme, 2012, %

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı sektörlere göre işe yerleştirme oranları incelendiğinde, Türkiye genelinde yüzde 28 ile imalat, Iğdır ilinde ise yüzde 40 oranla bilgi ve işlem sektörlerinin ilk sırada yer aldığı gözlenmektedir.

Tablo-21: İşsizlik Ödeneği Alanların Eğitim Durumlarına Göre Başvuruları, Iğdır 2012

	ERKEK	KADIN	TOPLAM
OKURYAZAR OLMAYAN	-	-	-
LİSE ALTI	191	27	218
LİSE	76	27	103
YÜKSEKÖĞRETİM	26	28	54
TOPLAM	293	82	375

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İşsizlik ödeneği alanların eğitim durumuna göre başvurularına bakıldığında, okuryazar olmayanlarda herhangi bir başvuruya rastlanmazken, lise altı erkeklerde 191, bayanlara 27 kişilik başvuru söz konusu iken, yükseköğretim düzeyinde kadınlarda 28, erkeklerde 26 kişilik başvuru olduğu görülmektedir.

Tablo-22: İşsizlik Ödeneği Hak Edenlerin Durumları, Iğdır, 2012

İÖ Ödemesi Biten Sayısı Toplamı	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı Toplamı	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı Toplamı
49	72	73

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneği hak edenlerin durumlarına bakıldığında,2012 yılında İşsizlik Ödeneği Ödemesi Biten Sayısı Toplamı 49 iken bu sayı 2013 yılı ocak-eylül döneminde 59 olmuştur. Aynı şekilde 2012 yılında İşsizlik Ödeneği devam eden sayısı toplamı 72'den 140'a, İşsizlik Ödeneği kesilen sayısı toplamı da 73'ten 122 ye çıkmıştır.

Tablo-23: Kurs Türlerine Göre İşgücü Yetiştirme Kursları, 2012, Iğdır

	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı		
PROGRAMLAR	Erkek/Kadın	Erkek	Kadın	Kursiyer Sayısı(TOPLAM)
GİRİŞİMCİLİK	12	143	135	278
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	1	10	-	10
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	7	75	94	169
İŞ.YET.KURS/GENEL	4	-	76	76
İŞ.YET.KURS/TYÇP	57	2252	662	2914
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	16	16	2	18
Genel Toplam	97	2496	969	3465

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı Iğdır ilinde 57 kurs sayısıyla en çok Toplum Yararına Çalışma(TYÇP) ilk sırada yer alırken, bu sayıyı 16 kurs sayısı ile İşbaşı eğitim Programı(İEP) ve 12 kurs sayısı ile Girişimcilik programı takip etmektedir. Kursiyer sayısı en fazla program 2914 kursiyer sayısıyla TYÇP olurken bunu, 278 kursiyer sayısıyla Girişimcilik ve 169 kursiyer sayısıyla İstihdam Garantili kurs programları takip etmektedir. 2013 yılı ocak-eylül verilerine göre ise Toplum Yararına Çalışma(TYÇP) programı [yeni ismiyle Toplum Yararına Program(TYP)] nın kurs sayısı bir önceki yıla göre 5'e düşerken bu programın kursiyer sayısı da 834'e düşmüştür. 2012 yılında kurs programları arasında yer alan Girişimcilik ve hükümlülere yönelik kursları ise 2013 yılı kurs programları arasında yer almamıştır.

2012 yılında kurs sayısı 16 olan İşbaşı Eğitim Programı(İEP), 2013 ocak-eylül verilerine göre kurs sayısı 79'a yükselerek kurs sayısında birinci sıraya oturmuştur. Bu programdaki kursiyer sayısı 2012 yılında 16 kişi ile sınırlı iken, 2013 ocak-eylül verilerine göre kursiyer sayısı 6 kat artarak 96'ya ulaşmıştır. Bu durumun oluşmasında gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinde söz konusu programlar hakkında işverenlerin bilgilendirilmesinin etkisi büyüktür.

2012 yılında kurs sayısı 7, kursiyer sayısı 169 olan İstihdam Garantili kurs programı, 2013 yılı ocak-eylül verilerine göre kurs sayısı 18'e, kursiyer sayısı da 447'ye yükselmiştir. 2012 yılında Toplam kurs sayısı 97, kursiyer sayısı 3465 iken, 2013 yılı ocak-eylül verilerine göre kurs sayısı 104'e çıkmasına rağmen, kursiyer sayısı 1413 ile sınırlı kalmıştır. Bu durumun nedeni 2013 yılı ilk üç çeyreğinde, yüksek kursiyer sayısı ile açılan TYP programı sayısının 5 ile sınırlı kalmasıdır. 2013 yılı son çeyreğinde başlayacak TYP programları 2013 yılı toplam kursiyer sayısını bir önceki yılın toplam kursiyer sayısı civarına taşıması beklenmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 24: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[1]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[1] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur. Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Tablo-25: Iğdır İşyerlerinin İşyeri Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımı, 2013/I, %

Sektör	İşyeri Sayısı (1-9)	İşyeri Sayısı (10-49)	İşyeri Sayısı (50++)	Toplam
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	1	0	1
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0	2	0	2
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	1	0	1	2
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1	3	0	4
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	3	3	0	6
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	1	3	2	6
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	3	3	0	6
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2	3	2	7
EĞİTİM	0	8	1	9
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	4	13	0	17
İMALAT	7	10	2	19
İNŞAAT	10	17	2	29
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	17	34	9	60
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ…	31	53	4	88
Genel Toplam	**80**	**152**	**24**	**256**

Kaynak: İPTA

İlimizde yapılmış olan işgücü piyasası talep araştırması kapsamında 10+ istihdamı olan 256 işyeri kapsama dahil edilmiştir. Sektörlere ve istihdam sayılarına göre bu işyeri dağılımlarının verildiği tabloya göre 80 adet işyeri istihdamda 10+ altına düşmüştür. Tabloya bakıldığında ilk sırada 88 işyeri ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün, ikinci sırada 60 işyeri ile ulaştırma ve depolama sektörünün yer aldığı görülmektedir. Bu iki sektöre ait işyeri sayısı, araştırma konusu işyeri toplamının yaklaşık %57,8'ini oluşturmaktadır. Aynı zamanda araştırma kapsamına alınmış 50+ istihdamı olan işyerlerinin %37,5'i ulaştırma ve depolama sektöründe yer aldığı görülmektedir.

Gayrimenkul faaliyetleri; kültür, sanat, eğlence ve spor faaliyetleri; su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; kamu yönetimi ve zorunlu sosyal güvenlik sektörlerinde araştırma kapsamına girmiş işyeri olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni İlimiz için TÜİK' ten alınan (10+) istihdamı olan işyeri arasında bu sektörlerde işyeri bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

Grafik-39: İşyeri Büyüklüklerinin Iğdır ili ve Türkiye Geneli Karşılaştırılması, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

İlimiz ve Türkiye geneli işyeri büyüklüklerinin sektörel dağılımı incelendiğinde Türkiye genelinde imalat sektörünün %25,8'lik bir oranla ilk sırada yer aldığı görülürken, Iğdır ilinde imalat sektörünün %7,4'lük oranla dördüncü sırada kaldığı görülmektedir. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü %24,7'lik oranla Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Iğdır ilinde bu sektör %34,4'lük bir oranla ilk sırada yer almaktadır. İnşaat sektörü Iğdır ilinde %11,3, Türkiye genelinde ise %16,2 ile üçüncü sırada almaktadır.

Iğdır ilinde ulaştırma ve depolama sektöründeki işyeri sayısının ildeki toplam işyeri büyüklüğü içindeki oranı, aynı sektördeki Türkiye geneli işyeri sayısının Türkiye geneli toplam işyeri büyüklüğü içindeki oranının yaklaşık 4 katı kadardır. İlde ulaştırma ve depolama sektöründe işyeri oranının yüksek olmasında, Iğdır ilinin üç ülkeye sınır il olması önemli rol oynamaktadır. İnşaat sektörü il oranının Türkiye geneli oranına göre düşük kalması, ilde imar izinleri konusundaki sınırlandırmalardan kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Tablo-26: Sektörlere Göre Çalışanlar, Iğdır, 2013/I, %

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	52	-	52
İMALAT	379	23	402
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DA.	53	9	62
İNŞAAT	575	22	597
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞ…	1.388	225	1.612
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	1.687	91	1.778
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	199	17	216
BİLGİ VE İLETİŞİM	36	11	47
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	20	21	41
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	53	9	62
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	164	74	238
EĞİTİM	144	43	187
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	85	109	194
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	46	9	55
Genel Toplam	**4.881**	**662**	**5.543**

Kaynak: İPTA

Iğdır ilinde sektörlere göre çalışanlar tablosuna bakıldığında 4881 çalışanın erkek, 662 çalışanın kadın olduğu görülmektedir. Tablo-27 verilerine bakıldığında bu oranın erkekte %88, kadında ise %12 olduğu görülmektedir. Genel olarak kadının erkeğe göre istihdamda yer almadığı rahat bir şekilde fark edilmektedir.

Erkek istihdamının en fazla olduğu sektörlere bakıldığında, 1388 çalışan ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ilk sırada yer alırken, 1687 çalışanla ulaştırma ve depolama sektörünün ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bu iki sektördeki işyeri büyüklüğü, Tablo-24 verileri ışığında hesaplandığında, diğer sektörlerdeki toplam işyeri büyüklüğünün %57,8'ini oluşturduğu görülmektedir. Ancak bu iki sektörde de kadının istenilen düzeyde istihdamda yer almadığı göze çarpmaktadır. Ayrıca kadınların madencilik sektöründe yer almaması; inşaat, ulaştırma ve depolama sektörlerinde ise çok az sayıyla yer almasının nedeni bu sektörlerdeki işin daha çok fiziki ve bedensel yeterliliğe dayalı olmasından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Kadın istihdamının %50'nin üzerinde yer aldığı iki sektör ise, finans ve sigorta faaliyetleri ile insan sağlığı ile sosyal hizmet faaliyetleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik-40: Çalışan Sayılarının Sektörel Dağılımı, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Grafik incelendiğinde Türkiye'de imalat sektöründe çalışanların oranı, ilde imalat sektörüne çalışan oranının yaklaşık yedi katı gibi açık bir fark ile karşımıza çıkmaktadır. Türkiye genlinde çalışan oranının %16,5 ile ikinci sırada yer aldığı toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe, Iğdır ili çalışan oranı %29,1'le Türkiye ortalamasının üzerine çıkmaktadır. Ulaştırma ve depolama sektörü çalışan oranı Iğdır ilinde %32,1 ile ilk sırada yer alırken, aynı sektörün Türkiye genelindeki çalışan oranı %5,2 ile beşinci sırada yer aldığı görülmektedir. Tablo-24 verilerinde 50+ işyerlerinin %37,5'ini bu sektörün oluşturması bu sektörde Iğdır ili için oranın yüksek çıkmasını sağlamaktadır**.**

Tablo-27: Sektörlere ve Cinsiyete göre Çalışanların Ağırlıkları, 2013/I, %

Sektör	TÜRKİYE		IĞDIR	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	96%	4%	100%	-
İMALAT	78%	22%	94%	6%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	84%	16%	85%	15%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	93%	7%	-	-
İNŞAAT	93%	7%	96%	4%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	76%	24%	86%	14%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	88%	12%	95%	5%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	75%	25%	92%	8%
BİLGİ VE İLETİŞİM	67%	33%	77%	23%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	64%	36%	49%	51%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	82%	18%	-	-
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	67%	33%	85%	15%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	72%	28%	69%	31%
EĞİTİM	51%	49%	77%	23%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	40%	60%	44%	56%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	78%	22%	-	-
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	66%	34%	84%	16%
Genel Toplam	**77%**	**23%**	**88%**	**12%**

Kaynak: İPTA

Tablodan gerek Türkiye geneli, gerekse Iğdır ili için çalışan oranlarına bakıldığında, genel olarak kadın çalışan oranının erkek çalışan oranına göre düşük kaldığı açık bir şekilde görülmektedir. Ayrıca il oranları ile Türkiye geneli oranları kıyaslandığında da genel olarak kadın çalışan oranlarının Türkiye geneli kadın çalışan oranlarına göre düşük kaldığı görülmektedir. Buradan anlaşılıyor ki kadın istihdamı Türkiye genelinde erkek istihdamına göre düşük kalırken, Iğdır ilinde kadın istikdamı erkek istihdamına göre daha da düşük kalmaktadır. Nitekim tablodaki genel toplama ait yüzdelere bakıldığında Türkiye geneli kadın çalışan oranı %23 iken, bu oran Iğdır ilinde %12 ile sınırlı kaldığı görülmektedir.İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışan oranı Iğdır ili ve Türkiye genelinde %50'nin üstünde olması, toplumsal cinsiyet rolünün etkisi olarak düşünülebilir. Iğdır ili için kadın çalışan oranının %50'nin üzerine az bir farkla çıktığı diğer sektör de finans ve sigorta faaliyetleri sektörü olduğu görülmektedir. Geriye kalan diğer sektörlerde oran olarak kadınlar ya istihdamda yer bulamamış yada %50'nin altında kalmıştır.

İlde gayrimenkul faaliyetleri; kültür, sanat, eğlence ve spor faaliyetleri; su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; kamu yönetimi ve zorunlu sosyal güvenlik sektörlerinde araştırma kapsamına giren 10+ işyeri olmadığı için, çalışan oranı %0,0 olarak karşımıza çıkmıştır. İlde çalışma kapsamına girmemiş bu sektörler, Türkiye geneli için araştırma kapsamında alınmış; ancak kadın çalışanın bu sektörlerde istihdamda istenen oranda yer almadığı görülmektedir.

Tablo-28: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Iğdır, 2013/I, %

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	375	21	395
Profesyonel Meslek Mensupları	204	116	320
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Men…	267	74	341
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	210	137	346
Hizmet Ve Satış Elemanları	450	142	592
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3	-	3
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	862	-	862
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2136	1	2137
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	374	171	545
Genel Toplam	**4881**	**662**	**5543**

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre Iğdır ilinde çalışan sayılarına bakıldığında, ilk üç sırada sırasıyla; tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları olduğu görülmektedir. 2137 kişi ile en fazla çalışanı olan tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu içerisinde, kadın çalışan sayısının sadece 1 olması dikkat çekmektedir**.** Bunun nedeni ulaştırma ve depolama sektörünün de içinde yer aldığı söz konusu meslek grubunda yapılan işin büyük oranda fiziksel ve bedensel beceri gerektirmesi olarak düşünülebilir. İlde nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları; sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu içerisinde kadın çalışan olmadığı da görülmektedir.

Grafik-41: Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Ağırlıkları, 2013/I , %

Kaynak: İPTA

Türkiye genelinde meslek gruplarına göre çalışanların oranı %19,7 ile Profesyonel Meslek Mensupları grubunda yer alırken, Iğdır ilinde bu meslek grubunda çalışan oranı %5,8 ile sıralamada sondan ikinci sırada yer almaktadır. İlde çalışanların %38,6'lık oranla ilk sırada yer aldığı Tesis ve

Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda, Türkiye geneli için görülen %9,8 çalışan oranının yaklaşık 4 katıdır. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda il çalışan oranı, Türkiye oranının altında kalırken, hizmet ve satış elemanları meslek grubundaki il çalışan oranı ise aynı meslek grubundaki Türkiye çalışan oranının yirmi katından fazladır.

Grafik-42: Meslek Gruplarına ve cinsiyete Göre Çalışanların Ağırlıkları, Iğdır, 2013/I ,%

Kaynak: İPTA

Çalışanların meslek gruplarına ve cinsiyete göre ağırlıkları genel toplam içerisinde incelendiğinde oranın erkek için %88 kadın için %12 olduğu görülmektedir. Ayrıca grafik incelendiğinde kadın çalışanların içinde bulunduğu meslek gruplarındaki oranı %40 ve %40'ın altında olduğu görülmektedir. Bunu yanı sıra kadının dağılımda yer almadığı üç meslek grubu Grafik-4'ten açıkça görülmektedir. Tablo-28 verileri en fazla çalışılan ilk 20 meslek genel olarak incelendiğinde, daha çok fiziksel ve bedensel yeterlilik gerektiren meslekler ön plana çıkmaktadır.

Tablo-29: Çalışanların En Fazla Çalıştıkları Mesleklere ve Cinsiyetine Göre Dağılımı, 2013/I,%

GENEL	ERKEK	KADIN
Tır-Çekici Şoförü	Tır-Çekici Şoförü	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Servis Şoförü (Okul)	Ön Muhasebeci
Servis Şoförü (Okul)	Temizlik Görevlisi	Aşçı
Ön Muhasebeci	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Betonarme Demircisi	Muhasebeci
Betonarme Demircisi	Yönetici (Ulaşım İşleri)	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Ön Muhasebeci	Sekreter
Yönetici (Ulaşım İşleri)	Sıvacı	Çaycı
Sıvacı	Ağır Kamyon Şoförü	Kasiyer
Ağır Kamyon Şoförü	Garson (Servis Elemanı)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni
Garson (Servis Elemanı)	Yönetici (İnşaat)	Operasyon Yetkilisi (Banka)
Aşçı	Şoför-Yük Taşıma	Tıbbi Sekreter
Yönetici (İnşaat)	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Temizlik Görevlisi (Hastane)
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Hemşire
Şoför-Yük Taşıma	Yönetici (İş Hizmetleri)	Okul Öncesi Öğretmeni

Kaynak: İPTA

Tablo-29 incelendiğinde ilde çalışan sayısının en fazla olduğu ilk mesleğin tır-çekici şoförü olduğu görülmektedir. Tır- Çekici şoförü mesleğinde çalışan oranı ise %25 tir. Bu oran ilde çalışanların her dört kişiden birinin tır-çekici şoförü mesleğinde olduğu anlamına gelmektedir. Tır-çekici şoförü mesleğinde sadece erkek çalışanlar bulunmakla beraber ilde bu mesleğin çalışan erkeklerin en fazla olduğu meslekler içindeki oranı ise %29'dur. Türkiye'de erkek çalışanların en fazla olduğu ilk meslek %3,7 ile beden işçisi(genel) mesleğindedir.

İlde, kadınların en fazla çalıştığı ilk 20 meslek incelendiğinde her beş kadından biri temizlik görevlisi mesleğinde olmuştur. Türkiye genelinde kadınların en fazla çalıştığı ilk 20 meslek verilerine bakıldığında ise temizlik görevlisi mesleği %7,4 ile ilk sırayı almaktadır.İlde erkeklerin tır-çekiçi şoförü mesleğinde daha çok tercih edilmesinin en önemli nedeni bu mesleğinin gereklerini yerine getirebilecek becerilere sahip olmasından kaynaklanır. Kadınların temizlik görevlisi mesleğinde tercih edilmesinin nedeni ise kadınların temizlik işlerine daha yatkın olduğu düşüncesidir.

AÇIK İŞLER

Tablo-30: Açık İş Veren İşyeri Dağılımı

Sektör	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri	IĞDIR	TÜRKİYE
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	-	2	-	19,9%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	-	-	-	23,4%
BİLGİ VE İLETİŞİM	-	1	-	29,1%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	-	-	-	21,6%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	-	-	-	19,9%
İNŞAAT	4	29	12,5%	17,3%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	9	60	15,8%	18,1%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1	6	16,7%	24,1%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1	6	16,7%	27,4%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1	4	25,0%	17,2%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN…	24	88	27,6%	27,8%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2	7	28,6%	24,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	5	17	29,4%	35,8%
EĞİTİM	3	9	33,3%	21,8%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	2	6	33,3%	36,9%
İMALAT	10	19	50,0%	40,6%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	1	2	50,0%	13,0%
Genel Toplam	**63**	**256**	**24,6%**	**28,7%**

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında ziyaret edilen 256 işyeri arasından 63 tanesi açık iş[2] vermiştir. Iğdır İlinin açık iş veren işyeri oranı %24,6 ile Türkiye oranının altında kalmaktadır. Yani ilde her dört

[2] İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir.

işyerinden birinde açık iş vardır. İmalat sektörü hem Türkiye hem de il için açık iş veren işyeri olarak birinci sıradadır. İl için, idari ve destek hizmet faaliyetleri; imalat; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve eğitim sektörlerinin açık iş veren işyeri oranı aynı sektörlerin Türkiye geneli oranından yüksek olurken, geriye kalan sektörlerde il açık iş veren işyeri oranı, Türkiye geneli açık işveren işyeri oranından düşük kalmaktadır. Buradan elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektöründe iki olan toplam işyeri sayısından biri açık iş vermiştir. Bu da açık iş veren işyerlerinin dağılımını etkilemektedir. Iğdır ili için tablo verileri arasında madencilik ve bilgi ve iletişim sektörleri hariç, oranı %0,0 görülen sektörler, araştırma kapsamında yer almadıkları için oranı bu şekilde çıkmıştır. Türkiye'de kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik sektöründe araştırma kapsamına girmiş iki işyerinin de açık işi yoktur.

Tablo-31: Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı

Sektör	Toplam Açık İş	Açık İşlerin Sektörel Dağılımı	Açık İş Oranı
İMALAT	22	15,2%	5,2%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	9	6,2%	4,0%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	65	44,5%	3,9%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	2	1,4%	3,5%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	2	1,4%	3,1%
EĞİTİM	5	3,4%	2,6%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	1	0,7%	2,4%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1	0,7%	1,6%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	3	2,1%	1,5%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	25	17,3%	1,4%
İNŞAAT	8	5,8%	1,4%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	2	1,4%	0,8%
Genel Toplam	**146**	**100%**	**2,6%**

Kaynak: İPTA

Tabloya göre Iğdır ili için, alınan toplam açık iş 146, açık iş oranı[3] ise %2,6'dır. İmalat sektörü %5,2 ile açık iş oranında ilk sıradadır. Bu oranın yüksek çıkmasında, sektörün açık iş veren işyeri oranının %50'nin üzerinde olması ve bu sektörde mevcut çalışanların sektörel dağılımını veren Grafik-40 verilerine bakıldığında çalışan oranının %7,3 gibi düşük bir değerde olması etkili olmuştur. Açık iş oranında %4,0 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti ikinci sırada olmuştur.

Açık işlerin sektörel dağılımında %44,5 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü birinci sırada görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında ilde en fazla işyerinin bu sektörde olması önemli rol oynamıştır. Ulaştırma ve depolama sektörü de açık işlerin en fazla olduğu sektörler arasında %17,3'lük oranla ikinci sıradadır. Açık işlerin artmasında önemli sayıda Tır-çekici şoför istihdamının olduğu ulaştırma ve depolama sektöründe ise yeni uygulamalarla, tır-çekici şoförlerinden istenen nitelikleri sağlayamayan çalışanların işi bırakmak durumunda kalmasıdır. Bu iki sektörün açık iş toplamı, toplam açık işlerin %60'ının üstünde olduğu görülmektedir.

[3] Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır.
Kural: Açık İş Sayısı /(Açık İş Sayısı + Mevcut Çalışan Sayısı)

Grafik-43: Iğdır İli ve Türkiye Geneli Açık İş Oranı, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Türkiye geneli açık iş oranı %4,4 ile açık iş oranı %2,6 olan Iğdır ilinin açık iş oranından yüksek görülmektedir. Türkiye'de, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti ile diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinin açık iş oranları %5,6'lık aynı oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Iğdır ilinde en fazla açık iş oranı olan ilk üç sektör sırasıyla %5,2 ile imalat, %4,0 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti, %3,9 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri gelmektedir.

Sektörler bazında oranlar karşılaştırıldığında genel olarak ilin açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından düşük kaldığı görülmektedir. İlin açık iş oranının Türkiye geneli açık iş oranının üstünde kaldığı sektörler elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; eğitim ile finans ve sigorta hizmeti faaliyetleri sektörleri olduğu görülmektedir. Açık iş oranı %0,0 görülen bazı sektörler ya araştırma kapsamına girmediği için veya araştırma kapsamında olduğu halde açık iş vermemiştir.

Tablo-32: Meslek Gruplarına Göre Açık İşler

Meslek Grup	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek.	30	20,7%	8,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	18	12,1%	4,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	16	10,7%	4,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	19	13,3%	3,2%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	28	19,0%	3,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	32	22,3%	1,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3	2,1%	0,5%
Genel Toplam	**146**	**100%**	**2,6%**

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık işler tablosuna bakıldığında, %8,1'lik açık iş oranı ile birinci sırada teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubunun yer aldığı görülürken, %4,8'lik açık iş oranı ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ikinci sırada; %4,6'lık açık iş oranı ile profesyonel meslek mensupları meslek grubu üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Açık işlerin dağılımında ise %22,3 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ilk sırada yer almasına karşılık açık iş oranının %1,5 gibi düşük olmasının nedeni bu meslek grubundaki açık iş sayısının mevcut çalışan sayıya göre oldukça düşük kalmasıdır.

Yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarının açık işleri olmadığı için, açık iş oranı ve açık iş dağılımı sütunlarında %0,0 değerini almış bu yüzden de tabloda bu meslek gruplarına yer verilmemiştir.

Grafik-44: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık iş oranları karşılaştırıldığında, Türkiye'de ilk sırayı tesis ve makine operatörleri meslek grubu %5,8 oranla ilk sırada yer almıştır. Bu meslek grubunda Iğdır ili açık iş oranı

ise % 1,5'tir. İlde açık iş oranında ilk sırada %8,1 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubu yer alırken, bu meslek grubunda Türkiye geneli oranı %3,9'da kalmaktadır. Nitelik gerektirmeyen meslek grubunda açık iş oranı Türkiye genelinde %3,4 iken, ilde %0,5'te kalmaktadır. Aynı zamanda ilde yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarında açık iş olmadığı için %0,0 olduğu görülmektedir.

Tablo-33: Açık İşlerin En Fazla Olduğu İlk 20 Meslek

IĞDIR	TÜRKİYE
Tır-Çekici Şoförü	Makineci (Dikiş)
Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (Genel)
Unlu Mamüller Paketleme İşçisi	Güvenlik Görevlisi
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Garson (Servis Elemanı)
İş Makineleri Operatörü	Temizlik Görevlisi
Pazarlamacı	Ortacı
Garson (Servis Elemanı)	Gaz Altı Kaynakçısı
Mobilya Montaj İşçisi	Satış Danışmanı
Biyolog	Pazarlamacı
Betonarme Demircisi	Çağrı Merkezi Görevlisi
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Komi (Garson Yardımcısı)
Sıvacı	Şoför-Yük Taşıma
Diğer Taş Kesme Ve Oyma İşçileri	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Elektrik Tesisat ve Pano Montörü	Ütücü
Satış Danışmanı	Depo Hamalı
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	CNC Torna Tezgahı Operatörü
Makine Teknikeri	Overlok Makinesi Operatörü
Kasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)
Motosiklet Bakım Onarımcısı	Ön Muhasebeci
Büro Memuru (Sevk Ve Tesellüm)	Muhasebeci

Kaynak: İPTA

Tabloya bakıldığında, Iğdır ilinde en fazla açık iş tır-çekici şoförü mesleğinde görülmektedir. Türkiye geneli açık işlerin en fazla olduğu ilk 20 meslek içerisinde yer almayan tır-çekici şoförü mesleği, ilde en fazla açık iş olan meslek olması dikkat çekicidir. İlde en fazla açık iş olan ikinci meslek ise ön muhasebeci mesleğidir. Bunun nedenleri arasında işverenlerin sürekli ön muhasebeci mesleğinde tecrübeli ve mesleğe ilişkin yeterli bilgiye sahip eleman arayışında olmasıdır. İlde en fazla açık işi olan diğer meslekler; unlu mamuller paketleme işçisi, satış temsilcisi/plasiyer, iş makineleri operatörü, pazarlamacı, garson(servis elemanı) meslekler olduğu görülmektedir. İlde genel olarak açık işlerde talep edilen becerilerde, ilk sırayı Grafik-46'dan anlaşılacağı üzere mesleğe ilişkin yeterli bilgi ve becerisi görülmektedir. Türkiye genelinde en fazla açık iş olan meslekler sırasıyla; makineci(dikiş), beden işçisi(genel), güvenlik görevlisi, garson(servis elemanı), temizlik görevlisi meslekleri olduğu görülmektedir.

Grafik-45: Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Iğdır ilinde 146 açık iş için talep edilen eğitim düzeyi, grafik incelendiğinde farketmez eğitim düzeyi %32,8 ile ilk sırada yer aldığı gözlenmektedir. Açık işler için yaklaşık olarak %67,2 oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için %29,1 oranında Genel Lise, %16,3 ile Lisans, %11,5 ile Meslek Yüksek Okulu eğitimliler talep edilmektedir. Açık işler için %0,0 ile lisans üstü eğitim talep eden işveren olmamıştır. Grafik-46'e verileri incelendiğinde ise işverenin açık iş için en önemli talebi mesleğe ilişkin yeterli bilgi olduğu görülmektedir. Bu bağlamda işveren için mesleğe ilişkin yeterli bilgi birinci koşul iken, eğitim düzeyi çok önemli görülmemektedir.

Grafik-46: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler, 2013/I, %

Kaynak: İPA

Grafiğe-46 verilerine göre işgücü talebinde eğitim düzeyinden ziyade, mesleğe ilişkin yeterli bilgi öne çıkmaktadır. İşverenlerce açık işler için talep edilen ek beceriler incelendiğinde; işverenlerin %96'sının mesleğe ilişkin yeterli bilgi, %89'unun iletişim ve İfade yeteneği, %87'sinin fiziki ve bedensel yeterlilik, %79'unun takım çalışması, %68'inin hesap yapabilme, %65'inin sorun çözme, %56'sının bilgisayar destekli çalışma, %39'unun satış ve pazarlama, %31'inin proje tabanlı çalışma, %6'sının yabancı dil becerisi istediği görülmektedir.[4]

[4] Bir meslek için birden fazla beceri aranabildiğinden dolayı oranların toplamı %100'den fazla çıkabilmektedir.

Grafik-47: Açık İşlerin Temin Edilme Yolları, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında 256 işyerine gerçekleştirilen ziyaretler sonucu 81 işyerinde 146 açık iş ortaya çıkmıştır.

Iğdır ili açık işlerin temin edilme yollarının oranlarına bakıldığında, Türkiye geneli açık işlerin temin edilme oranları ile benzer seyir gösterdiği görülmektedir. Temin etmede en fazla tercih edilen yol, ilde %90 ile akraba-eş dost iken, Türkiye genelinde bu oran %59'dur.

Akraba-eş dost kanalı, temin etme oranında Iğdır ili Türkiye geneline göre yüksek kaldığı tek kanaldır. Bu durumun oluşmasında Iğdır ilinde çalışanların sektörel dağılımını veren Grafik-40 verileri incelendiğinde, çalışanların %60'ından fazlasının ağırlıkta olduğu ilk iki sektörün, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin bakım ve onarımı ile ulaştırma ve depolama sektörleri olduğu görülmektedir. Bu sektörlerdeki işyerlerine gerçekleştirilen ziyaretlerde, işverenin çalışanına işin gereği olarak emaneten bırakmak durumunda kaldığı araç, makine, cihaz…vb. materyallerini teminat altında tutarak işini icra etmek istediği görülmüştür. Bu anlamda söz konusu sektörlerdeki işveren bu koşullarını gerçekleştirmek için eleman temin yolu olarak akraba-eş dost yolunun daha uygun olduğunu düşünmektedir.

İlin küçük olması nedeniyle özel istihdam büroları gerek görülmemektedir. İşveren bunun yerine açık işlerini akraba-eş dost yoluyla karşılama yoluna gitmektedir. İşverenler daha çok teşviklerden yararlanmak amacıyla ya da temininde güçlük çektiği bir meslekte İŞKUR'u temin yolu olarak tercih etmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Tablo-34: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çektiklerini Bildiren İşyerleri, 2013/I

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı	Temininde Güçlük Dağılımı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	2	2	100%
İMALAT	19	13	67%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞ...	2	1	50%
İNŞAAT	29	16	54%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE...	88	67	76%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	60	33	54%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	17	12	71%
BİLGİ VE İLETİŞİM	1	-	-
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	4	3	75%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	6	5	83%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	7	7	100%
EĞİTİM	9	5	56%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	6	4	67%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	6	4	67%
Genel Toplam	**256**	**171**	**67%**

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında ilde ziyaret edilen 256 işyerinden 171'inde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. İlde her 100 işyerinden 67'sinde, eleman temininde güçlük çekildiği belirtilmiştir. Bilgi ve iletişim sektöründen bir adet işyeri araştırma kapsamına girmiş ve bu işyerinde eleman temininde güçlük çekilmediği, madencilik ve taş ocakçılığı ile idari ve destek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde %100 oranla eleman teminde güçlük çekildiği belirtilmiştir. En fazla işyerine sahip toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe %76 oranında eleman temininde güçlük çekildiği belirtilmiştir.

Çalışan sayısı 10+ altında olan sektörler; gayrimenkul faaliyetleri; kültür, sanat, eğlence ve spor faaliyetleri ile su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, kamu yönetimi ve zorunlu sosyal güvenlik sektörleri araştırma kapsamına girmediği için tabloda yer verilmemiştir.

Grafik-48: Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısının Sektörel Dağılımı, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü oranı Iğdır ili için %40,9 ile birinci sırada yer alırken, ulaştırma ve depolama sektörü %23,3 ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Türkiye Genelinde imalat sektörü %39,4 ile birinci sırada yer alırken, Iğdır ilinde imalat sektörü oranı %6,5 ile Türkiye oranının çok altında yer almaktadır. İlde, imalat sektöründeki 10 işyerinden 7 tanesi eleman temininde güçlük çektiği Tablo-33'ten görülmektedir. Bu bağlamda eleman temininde güçlük belirttiği sayının az olduğu sonucu çıkmaktadır. Temininde güçlük çekilen kişi sayısında, ulaştırma ve depolama sektörü, Iğdır ili oranı, Türkiye geneli oranının 6 katının üstünde olduğu görülmektedir.

Tablo-35: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Grupları

Meslek Grup	Toplam	Temininde Güçlük Dağılımı	Açık İş Dağılımı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	220	35,4%	22,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	95	15,4%	19,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	80	12,8%	20,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	78	12,6%	13,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	67	10,7%	10,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	64	10,3%	12,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	17	2,8%	2,1%
Genel Toplam	**620**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPTA

Araştırma sırasında Iğdır ilinde meslek temininde güçlük bildiren 171 adet işyerinin, temininde güçlük bildirdiği toplam kişi sayısı ise 620 olarak karşımıza çıkmaktadır. İlde, eleman bulmakta zorluk çeken tesis ve makine operatörleri ve montajcıları meslek grubu %35,4 ile birinci sırada, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %15,4 ile ikinci sırada görülmektedir. Açık iş dağılımında ilk üç meslek grubunun sıralaması, %22,3 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcıları, %20,7 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, %19,0 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarının yer aldığı görülmektedir. Yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grupları eleman temininde güçlük çekmedikleri görülmektedir. Tablodan genel olarak temininde güçlük dağılımı ile açık iş dağılımı arasında paralellik görülmektedir.

Grafik-49: Temininde Güçlük Çekilen Meslek Grupları, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Grafiğe göre Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslek grupları arasında, %29,8 oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer alırken, aynı meslek grubunda Iğdır ili oranı ise %15,4 ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bununla beraber %35,4 oranla ilde ilk sırada yer alan tesis ve makine operatörleri ve montajcıları meslek grubunun Türkiye geneli oranı ise %24,2 ile ikinci sırada yer almaktadır. Eleman temininde güçlük çekme oranında yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarının oranı ise gerek il için gerek Türkiye geneli için son sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo-36: Temininde Güçlük Çekilen İlk 20 Meslek

IĞDIR	TÜRKİYE
Tır-Çekici Şoförü	Makineci (Dikiş)
Ön Muhasebeci	Güvenlik Görevlisi
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Garson (Servis Elemanı)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Gaz Altı Kaynakçısı
Pazarlamacı	Satış Danışmanı
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	Ortacı
Otobüs Muavini	Temizlik Görevlisi
Depo Sorumlusu	Pazarlamacı
Pişirici (Ekmek)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Biyolog	Aşçı
Alüminyum Doğramacı	Çağrı Merkezi Görevlisi
Depo Hamalı	Şoför-Yük Taşıma
Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar	Sıvacı
Muhasebeci	CNC Torna Tezgahı Operatörü
Makine Bakım Ustası	Beden İşçisi (İnşaat)
Ortopedi Ve Travmatoloji Teknisyeni	Ütücü
Hamurkar	Hemşire
Oto Yedek Parça Satış Elemanı	Muhasebeci
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	Komi (Garson Yardımcısı)

Kaynak: İPTA

İşverenlerin Iğdır ilinde, temininde güçlük çektiği mesleklerin başında; tır-çekici şoförü, ön muhasebeci, satış temsilcisi / plasiyer, pazarlamacı, oto bakım-onarımcısı (oto mekanikeri), oto yedek parça satış elemanları gibi bazı meslekler olduğu görülmektedir. İlde işverenlerin temininde güçlük çektiği meslekler için bazı beceriler aramaktadır. Grafik-49 verilerine göre ilde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada yer alan tesis ve makine operatörleri ve montajcıları meslek grubuna ait tır-çekici şoförü mesleğinde eleman temininde güçlük çekilme oranı %27,1'lik oranla ilk sıradadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen mesleklerin başında ise; makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, beden işçisi (genel), gaz altı kaynakçısı, satış danışmanı gibi mesleklerdir.

Grafik-50: Grafik-12: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, 2013/I, %

Kaynak: İPTA

Grafiğe göre işverenlerin, eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakıldığında bu nedenlerin oransal sıralamasının il ve Türkiye için aynı olduğu görülmektedir. İl için temininde güçlük çekilme nedenlerinin oranları; %88 ile beceriye/niteliğe sahip eleman yok, %85 ile iş tecrübesine sahip eleman yok, %50 ile bu meslekte eleman yok, %20 ile çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, %14 ile önerilen ücretin az bulunması şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Grafikten açıkça anlaşılıyor ki işverenler, işçilerin çalışma ortam ve koşullarının uygun ve işçilere önerilen ücretin yeterli olduğunu, ayrıca işçilerin gerekli beceriye ve iş tecrübesine sahip olmadıkları için eleman temininde güçlük çektiklerini beyan etmektedirler.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo-37: Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi

Sektör	31Aralık2013 Net İstihdam Değişimi	30Haziran2014 Net İstihdam Değişimi	31Aralık2013 Net İstihdam Değişim Oranı	30Haziran2014 Net İstihdam Değişim Oranı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	4	38	7,7%	73,1%
İMALAT	20	26	5,0%	6,6%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE...	2	2	3,2%	3,2%
İNŞAAT	94	126	15,8%	21,1%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU ARAÇ...	166	491	10,3%	30,4%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	258	423	14,5%	23,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	21	28	9,7%	13,0%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	2	3	4,9%	7,3%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	6	20	9,7%	32,3%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	20	20	8,4%	8,4%
EĞİTİM	-3	-10	-1,6%	-5,3%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	5	18	2,6%	9,3%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	4	6	7,3%	10,9%
Genel Toplam:	**599**	**1191**	**10,8%**	**21,5%**

Kaynak: İPTA

İlde 31 Aralık 2013 tarihine kadar istihdamı artacak olan sektörler başında, %15,8 ile inşaat, %14,5 ile ulaştırma ve depolama, %10,3 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri yer almaktadır. Bununla birlikte 31 aralık 2013'e kadar istihdamında azalma beklenen sektör % -1,6 ile eğitim sektörü olduğu görülmektedir.

30 haziran 2014 tarihine kadar istihdamında artma beklenen sektörlerin başında; %73,1 madencilik ve taş ocakçılığı, %32,3 mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler, %30,4 toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinin yer aldığı görülmektedir.31 Aralık 2013 tarihinde istihdamında azalma beklenen eğitim sektörü aynı şekilde 30 haziran 2014 tarihine kadar istihdamında azalma beklendiği görülmektedir. Bilgi iletişim sektörü, istihdam değişiminde kararsız kaldığı için tabloda bu sektöre yer verilmemiştir.

Öngörü soruları neticesinde ulaştırma ve depolama sektöründeki işverenlerin çoğu, tır-şoförü mesleğinde getirilen uygulamalar ile sınır kapılarındaki uygulamaların işveren için daha uygun hale

getirilmesi halinde istihdam artışına gitmeyi öngörmektedirler. Ancak 31 Aralık 2013 tarihi için istihdamda artış bekleme durumuna göre ilk üç sektör içinde yer alırken, 30 Haziran 2014 tarihinde yerini madencilik ve taş ocakçılığı sektörüne bırakmıştır. 31 Aralık 2013 tarihine kadar imar planı ve yapı denetim ile ilgili düzenlemelerin uygun hale getirilmesi halinde İnşaat sektöründe ciddi istihdam artışı beklenmektedir. Eğitim sektöründeki istihdam azalma beklentisinin temel nedeni eğitim sektöründeki bazı kurumların kapatılma endişesidir.

Tablo-38: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi

Meslek Grupları	31.Aralık.2013 Net İstihdam Değişimi	30.Haziran.2014 Net İstihdam Değişimi	31.Aralık.2013 Net İstihdam Değişim Oranı	30.Haziran.2014 Net İstihdam Değişim Oranı
Yöneticiler	4	7	1,0%	1,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	15	26	4,8%	8,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek…	48	54	14,1%	15,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	15	27	4,3%	7,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	30	30	5,0%	5,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	6	-	202,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	141	261	16,4%	30,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	196	364	9,2%	17,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	149	416	27,4%	76,3%
Genel Toplam:	**599**	**1191**	**10,8%**	**21,5%**

Kaynak: İPTA

30 Aralık 2013 tarihine kadar net istihdamında artış beklenen ilk üç meslek grubu sırasıyla, %27,4 nitelik gerektirmeyen meslekler, %16,4 sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %14,1 teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grupları olduğu görülmektedir. İnşaat sektörünün 31 Aralık 2013 tarihine kadar net istihdam artış beklentisi ile birlikte, nitelik gerektirmeyen meslekler ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında da istihdam artış beklentisi görülmektedir.

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

Tablo-39: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek, 2013/I, Iğdır

31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Servis Şoförü (Okul)	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Servis Şoförü (Okul)
Betonarme Demircisi	Tır-Çekici Şoförü
Sıvacı	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Boru Döşemecisi	Betonarme Demircisi
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Sıvacı
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Boru Döşemecisi
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Kasap (Et Hazırlayıcı)
Güvenlik Görevlisi	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Garson (Servis Elemanı)	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Sıhhi Tesisatçı	Sıvacı (Çimento Alçı)
Elektrik Teknisyeni-Yüksek Voltaj	Makine Bakım Ustası
Depo Hamalı	Demir Doğramacı
Oto Satış Elemanı	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)
Ortopedi Ve Travmatoloji Teknisyeni	Depo Sorumlusu
Yönetici-Elektrik, Havagazı, Su Ve Sıhhi Tesisat	Sıhhi Tesisatçı
Depo Sorumlusu	Ön Muhasebeci
Makine Bakım Ustası	Elektrik Tesisatçısı-Bina
Pişirici (Ekmek)	Biyolog

Kaynak: İPTA

31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihlerinde istihdam artışı beklenen meslekler hemen hemen aynı meslek gruplarına ait olduğu görülmektedir. 31 Aralık 2013 tarihinde istihdam artışı beklenen meslekler başında; servis şoförü (okul), temizlik görevlisi, sıvacı, betonarme demircisi, boru döşemecisi meslekleridir. 30 Haziran 2014 tarihinde istihdam artışı beklenen meslekler başında; temizlik görevlisi, servis şoförü(okul), tır-çekici şoförü, beton ve betonarme kalıpçısı meslekleridir.

Gelecek dönem istihdam artışı en fazla beklenen mesleklerden, servis şoförü (okul) ve temizlik görevlisi mesleklerinin oranları toplamı %50'nin üzerindedir. Bunun nedeni, ihaleli iş yapan işyerlerinin ihaleyi almaları durumunda her iki meslekte artış yoluna gitmeyi düşünmektedirler.

İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

Tablo-40: En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Tır-Çekici Şoförü	Direksiyon Eğitmeni
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Matbaa Ustası
Sıvacı (Çimento Alçı)	Depo Hamalı
Soğuk Demirci	Tıbbi Laboratuar Teknikeri
Matbaa Ustası	Minibüs Şoförü
Oto Yedek Parça Satış Elemanı	Kurye
Direksiyon Eğitmeni	Şoför-Yük Taşıma
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Soğuk Demirci
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	Satış Danışmanı
Minibüs Şoförü	Muhasebeci
Şoför-Yük Taşıma	Sekreter
Kurye	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim
Koordinatör-Toptan Ve Perakende Satış	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Satış Danışmanı	Ağır Kamyon Şoförü

Kaynak: İPTA

31 Aralık 2013 tarihine kadar istihdamında azalma beklenen meslekler başında; tır-çekici şoförü, sıvacı (çimento alçı), soğuk demirci, matbaa ustası, direksiyon eğitmeni gibi meslekler gelmektedir.

30 Haziran 2014 tarihine kadar istihdam azalışı beklenen meslekler başında ise; Direksiyon eğitmeni, matbaa ustası, depo hamalı, tıbbi laboratuar teknikeri gibi meslekler olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Iğdır İşgücü Piyasası Talep Araştırması raporunun, 2013 yılında Iğdır ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Iğdır ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntıların büyük çoğunluğu, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilecek verilerin il özelinde değil, TRA2 bölgesi genelinde mevcut olmasıdır. Veri anlamında ikinci bir kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırma çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Iğdır özelinde beyan edilen sadece 5.543 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2012 yılı itibariyle Iğdır ilinde 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun yaklaşık 125.000 olduğu, bu nüfusun da 2011 yılı itibariyle %56,8'inin işgücüne katıldığı düşünüldüğünde araştırmanın kapsamı hayli daralmış olmaktadır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

Bu raporda sunulan veri ve analizin değerlendirmesi sorun alanlarının, ihtiyaçların ve işgücü gelişimi açısından hedef kitlenin tespiti olarak üç grupta ele alınabilir. Aşağıda yapılan değerlendirme bu üç grubu birbiriyle ilişkili bir şekilde sunmaktadır.

TRA2 bölgesinde iktisadi faaliyete göre istihdam oranı 2012 yılı için %53,4 ile tarım sektöründe yoğunlaşmakta, fakat en fazla Gayri Safi Katma Değer hizmetler sektöründe üretilmektedir. TRA2 bölgesinde 2010 yılı için istihdam ve işgücüne katılım Türkiye'den yüksek, ancak kişi başı Gayri Safi Katma Değer Türkiye genelinde 13.406 TL iken TRA2 Bölgesi için 6.090 TL kalmaktadır. Bu durum tarım sektörünün ağırlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla tarımdan ayrılan kesimin kente geldiğinde iş olanağı bulabilmesi için sunulacak işgücü yetiştirme faaliyetlerinden yararlanması gerekmektedir.

Iğdır'da çalışma yaşı kapsamındaki nüfus Türkiye genelinden daha düşük eğitimlidir. Buna ek olarak Iğdır ilinde çalışma yaşı kapsamındaki kadın nüfus, erkek nüfustan daha az eğitimlidir. TRA2 Bölgesinde 2012 yılı kadın nüfusun işgücüne katılım oranı bir önceki yıllara göre artarak %33,7 olmuştur. Ayrıca işsizlik oranlarına bakıldığında, TRA2 bölgesinde 2012 yılında işsizlik oranı %7,4 ile Türkiye ortalamasının altındadır. İşsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun erkekler için %15,7 ile 15-19 yaş grubu olduğu, kadınlar için ise %13,5 ile 20-24 yaş grubu olduğu görülmektedir. TRA2

bölgesinde eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir. Bu veriler kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır.

İşgücü arzının eğitim durumu açısından bir diğer önemli tespit, Iğdır ilinde eğitim düzeyi ilerledikçe okullaşma oranında azalma görülmektedir. Bu durumda öğrenim hayatına son veren ya da ara veren kesimin işgücüne katılabilmesi, istihdam olanaklarından yararlanabilmesi için verilecek işgücü yetiştirme eğitimlerinden faydalanması gerekmektedir.

Arz ve talep eşleştirmeleri düşünüldüğünde, 2013 yılının ilk üç çeyrek verilerine göre Iğdır ilinde İŞKUR'a başvuru yapan 4.548 kişi bulunmaktadır. Söz konusu zaman diliminde İşe yerleştirilmiş olanların sayısı ise başvuranların yaklaşık onda birine tekabül eden 437 kişidir.Ayrıca TRA2 bölgesi genelinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 20-34 yaş grubu olduğu ve işe başvuruların çok büyük oranda ilkokul ve ortaokul mezunları tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında Iğdır ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilmesi ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda düzenlenecek eğitimlerin hedef kitlelerinden bir tanesinin 20-34 yaş aralığındaki işgücü olduğu rahatlıkla söylenebilir. Özellikle de 30 yaş üstü işgücünde yaşanan istihdam zorluğu, bu yaş grubunun eğitimi için özel önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinememektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Iğdır ilinde, inşaat, toptan ve perakende ticaret ile ulaştırma ve depolama sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir. Bunun yanı sıra eğitim, madencilik ve taş ocakçılığı ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde duraklama ve/veya düşüş olduğu da fark edilmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu duraklama ve düşüşü göz önüne alması gerekir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlere ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda Iğdır ilinde bu potansiyeli yansıtan sektörler imalat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile toptan ve perakende ticaret olarak belirmektedir. Ayrıca kısa ve orta vadede net istihdam artış oranı beklentisi en yüksek olan sektörler de ulaştırma ve depolama, toptan ve perakende ticaret, madencilik ve taş ocakçılığı; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Meslek gruplarına göre olarak açık iş dağılımına bakıldığında ise Iğdır ilinde işgücü talebinin tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (%22,3); teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları(%20,7); sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (19,0);1) meslek

gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu mesleklere hitap etmesi gerektiği düşünülmelidir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Iğdır ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında kadın nüfusunda en fazla çalışan sayısının nitelik gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığı, erkekler için ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar yoğunlaştığıdır. Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerde de tır-çekici şoförü, muhasebeci, satış temsilcisi/plasiyer, kategorileri gibi ağır çalışma koşulları ve tecrübe gerektiren meslekler öne çıkmaktadır. Bu durumda Iğdır ilinde işgücü talebi açısından, aslında eğitim koşulu aranmayan meslekler veya işgücü için eğitim koşulundan ziyade, mesleğe ilişkin yeterli bilgi, nitelik koşulu ön plana çıkmaktadır.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Iğdır'da istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dahil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vermek üzere işgücü yetiştirme kursları fazlalaştırılmalıdır.
- TRA2 bölgesinde tarım sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontejanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim ve işgücü yetiştirme programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dahil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle ulaştırma ve depolama, toptan ve perakende ticaret, madencilik ve taş ocakçılığı; mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, sektörlerinde beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Iğdır'daki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Iğdır İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalı
- Düzenli periyodlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalı

KAYNAKÇA

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

MEB, Milli Eğitim İstatistikleri

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

TOBB Veri Tabanı

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR

..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI

İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S6.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz. ☐ ⟹ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (sayısal beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları
		☐	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	☐	1 2 3 4 5

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
6.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
6.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	7.sorıya geçiniz
6.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

6.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
6.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum.	→	8.sorıya geçiniz
6.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
6.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
6.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	9.sorıya geçiniz
6.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

6.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
6.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum.	→	10.sorıya geçiniz
6.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekli ile an karşılaştınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 2- D : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak

ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	2	52	0	13	4	38	0,0	7,7	73,1
İMALAT	19	402	22	40	20	26	5,2	5,0	6,6
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	2	62	2	1	2	2	3,1	3,2	3,2
İNŞAAT	29	597	8	34	94	126	1,4	15,8	21,1
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	88	1612	65	254	166	491	3,9	10,3	30,4
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	60	1778	25	144	258	423	1,4	14,5	23,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	17	216	9	38	21	28	4,0	9,7	13,0
BİLGİ VE İLETİŞİM	1	47	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	4	41	1	6	2	3	2,4	4,9	7,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	6	62	1	17	6	20	1,6	9,7	32,3
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	7	238	2	29	20	20	0,8	8,4	8,4
EĞİTİM	9	187	5	19	-3	-10	2,6	-1,6	-5,4
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	6	194	3	14	5	18	1,5	2,6	9,3
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	6	55	2	11	4	6	3,5	7,3	10,9
Genel Toplam:	**256**	**5543**	**146**	**620**	**599**	**1191**	**2,6**	**10,8**	**21,5**

Ek 4-C: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Sege-2011)

İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası	İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	**1**	TRB11	Malatya	**42**
TR510	Ankara	**2**	TR332	Afyon	**43**
TR310	İzmir	**3**	TR905	Artvin	**44**
TR421	Kocaeli	**4**	TRA12	Erzincan	**45**
TR611	Antalya	**5**	TR631	Hatay	**46**
TR411	Bursa	**6**	TR821	Kastamonu	**47**
TR412	Eskişehir	**7**	TR813	Bartın	**48**
TR323	Muğla	**8**	TR722	Sivas	**49**
TR211	Tekirdağ	**9**	TR833	Çorum	**50**
TR322	Denizli	**10**	TR823	Sinop	**51**
TR424	Bolu	**11**	TR903	Giresun	**52**
TR212	Edirne	**12**	TR633	Osmaniye	**53**
TR425	Yalova	**13**	TR822	Çankırı	**54**
TR222	Çanakkale	**14**	TR712	Aksaray	**55**
TR213	Kırklareli	**15**	TR713	Niğde	**56**
TR621	Adana	**16**	TR832	Tokat	**57**
TR721	Kayseri	**17**	TRB14	Tunceli	**58**
TR422	Sakarya	**18**	TRA11	Erzurum	**59**
TR321	Aydın	**19**	TR632	Kahramanmaraş	**60**
TR521	Konya	**20**	TR902	Ordu	**61**
TR612	Isparta	**21**	TR906	Gümüşhane	**62**
TR221	Balıkesir	**22**	TRC13	Kilis	**63**
TR331	Manisa	**23**	TRA13	Bayburt	**64**
TR622	Mersin	**24**	TR723	Yozgat	**65**
TR334	Uşak	**25**	TRC12	Adıyaman	**66**
TR613	Burdur	**26**	TRC22	Diyarbakır	**67**
TR413	Bilecik	**27**	TRA22	Kars	**68**
TR812	Karabük	**28**	**TRA23**	**Iğdır**	**69**
TR811	Zonguldak	**29**	TRC32	Batman	**70**
TRC11	Gaziantep	**30**	TRA24	Ardahan	**71**
TR901	Trabzon	**31**	TRB13	Bingöl	**72**
TR522	Karaman	**32**	TRC21	Şanlıurfa	**73**
TR831	Samsun	**33**	TRC31	Mardin	**74**
TR904	Rize	**34**	TRB21	Van	**75**
TR423	Düzce	**35**	TRB23	Bitlis	**76**
TR714	Nevşehir	**36**	TRC34	Siirt	**77**
TR834	Amasya	**37**	TRC33	Şırnak	**78**
TR333	Kütahya	**38**	TRA21	Ağrı	**79**
TRB12	Elazığ	**39**	TRB24	Hakkari	**80**
TR715	Kırşehir	**40**	TRB22	Muş	**81**
TR711	Kırıkkale	**41**			

İŞKUR
TÜRKİYE İŞ KURUMU
IĞDIR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: 14 Kasım Mah. Aras Cad. No:28
Tel: 0476 227 61 09
Faks: 0476 227 61 06
www.iskur.gov.tr